

Naročnina ena mesečno 26 Din,
za inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knašova ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 18. Telef.
št. 440.
Celje: Kocanova ulica 2. Telefon
št. 190.

Rekopisi se ne vračajo,
— Oglaš po tarifi. —

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125 in 8126.

Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova ce-
sta 18. Telefon št. 440.

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti. Šte. avdij: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha št. 78.180;
Wien št. 105.241.

Ljubljana, 16. januarja.
V Mandžuriji se je zgodil te dni,
recimo, incident, ki zelo dobro ilustrira
današnje stanje na Kitajskem, ki pa
more postati tudi večjega pomena za
nadaljnje odnose z inozemstvom ali
vsaj z Japonsko.

General Čangseuhliang je še vedno
gospodar v Mandžuriji. To je sin po-
kojnega Čangtsolija, tolikoletnega ne-
omejenega »vladavca« dežele, ki je
igral tako važno vlogo v kitajski me-
ščanski vojni in ki je lani podlegel aten-
tatu. Sin je tedaj nasledil po očetu go-
spodstvo v deželi kakor pri pravih di-
nastih.

Toda mladi Čangseuhliang se razli-
kuje od svojega pokojnega očeta v mar-
šičem. Sprva, po Čangtsolinovi smrti,
so hoteli zmagoviti nacionalisti na-
daljevati ofenzivo še dalje v Mandžu-
rijo. Toda postalo je gotovo, da to do-
vede do konflikta z Japonsko, ki ima
tudi svoje čete v Mandžuriji. Za to so
nacionalisti raje odnehali in Čangseuh-
liang je ostal mirno v svoji deželi na
čelu posebnega režima.

Toda ta čas so se začela na tistem
pogajanja med Pekingom in Mukdenom
in dovedla do uspeha, razveseljevala
na obe strani. Čang je ostal kakor do-
slej vojaški poveljnik v deželi, priznal
pa je nad seboj oblast nankinske vla-
de. Prikrival ni svojih resničnih simpa-
tij za nacionalistično stranko in nje-
no veliko delo, ki pomeni po osemnaest-
letni notranji vojni končno pomirjenje
države in ujedinenje razkosane domo-
vine. Pripomogel je še sam k popolne-
mu uspehu s tem, da se je podredil
Čangkaisekovi vladi in je v vnapi znak
tega akta dal razobesiti na svoji palači
v Mukdeno nankinsko zastavo.

Vse to pa ni bilo všeč glavnim funk-
cionarjem mukdenskega režima. Med
njimi sta bila vodilna dva generala: pr-
vi, Jangtjuting, je bil prvi svetovalec
starega Čanga in šef njegovega gene-
ralnega štaba, v vojni s Kantonci je bil
poveljnik ene glavnih armad. Veljal je
za najposobnejšega diplomata Mand-
žurije, toda bil je hkrati vodja struje,
ki je zastopala Japoncem prijazno sta-
tišče in je ostala brezobzirna nasproti-
nica nacionalistov.

Ko je Čangseuhliang dal razobesiti
nankinsko zastavo, je snoval Jangtjuting
zaroto zoper svojega šefa. Toda ta je
bil pravočasno informiran o mahinaci-
jah; ponoči je dal s svojimi četami ob-
koliti palačo generalov, ju dal aretirati ter
zasištati; ob zori sta že bila oba ustrel-
jena.

Japonsko stranko v Mandžuriji je za-
del s tem hud udarec; to pa pomeni
hkrati, da se je Čangseuhliang podal v
dokaj riskantno igro. Zakaj Japonci
predstavljajo še vedno močno silo v
Mandžuriji in od njihovega zadržanja je
vendarle še vedno mnogo odvisno.

Toda samo do neke mere. Zadnji čas
se vnanje države po vrsti odrekajo
svojim privilegijam na Kitajskem ter
sklepajo z nankinsko vlado pogodbe na
osnovi enakopravnosti. Edina Japonska
še vztraja konservativno na svojih sta-
rih pozicijah in se noče zvihteti v polo-
žaj, da je za Kina nastopila nova doba.
Vesti, da se med Nankinom in Tokiom
vršijo pogajanja za poravnavo v prav-
kar naznačenem smislu, se niso potrdi-
le; iz kitajskih virov se je naglašalo,
da se pogajanja toliko časa ne more-
jo vršiti, dokler Japonska ne odpo-
kličje svojih čet iz Santunga, kjer so
popolnoma protipravno. Iz Tokia pa za-
trjujejo da se odpočiti okupacijskih čet
toliko časa ne more izvršiti, dokler ni-
so podane garancije, da se ne bodo
vršila nasilja nad tamkajšnjimi japo-
nskimi državljani. Japonska bo pač le
nerada trpela, da se tudi v Mandžuriji
omaje njene pozicije, vendar pa ne
more in ne sme storiti v ojačenje svo-
jih postojank vsega, kar bi rada.

Zakaj zadaj, na drugi strani Oceana
stoji ogromna sila Amerike, ki budno
pazi, da se ne bi Japonska okrepila še
nadalje na kitajski račun. Zato se mora
Tokio krotiti in se ozirati na to, da ne
izliva Amerike. V teh odnosih je za-
nesljiva zaščita Kitajske in sprčo tega
se zdi, da bo najmočnejši mukdenski do-
godek pripomogel k nadaljnji konsoli-
daciji velike Kitajske.

Razpust nemške stranke?

Beograd, 16. januarja p. Iz Voivo-
dine poročajo, da so dobile tamojšnje
oblasti od notranjega ministrstva na-
log, naj v smislu zakona o zaščiti dr-
žave razpuste vse organizacije nemške
stranke in centralo ter vse podružnice
»Kulturbunda«. Uradnega potrdila te
vesti doslej še ni.

Jugoslovenski častniki v češkoslovaški vojski

Praga, 16. januarja h. Številni jugos-
lovenski častniki so bili dodeljeni posamez-
nim oddelkom češkoslovaške armade. Olo-
muškemu artiljerijskemu polku št. 151 sta
bila dodeljena kapetan Branko Tominec in
poročnik Danilo Trampuž. Dodelitev je in-
formativnega značaja.

Sprememba zakona o osnovnih šolah

Važne nove določbe za službeno razmerje osnovnošol-
skih učiteljev

Beograd, 16. januarja p. Jutrišnje
»Službene Novine« objavljajo sledeči
zakon o spremembi in dopolnitvi za-
kona o narodnih šolah z dne 19. maja
1924:

§ 1. Člen 34. zakona o narodnih šo-
lah se menja in se glasi: Vsak učitelj
(nastavnik) se lahko po potrebi službe
premesti, odpusti ali upokoji.

§ 2. Člen 35. točka 1., 2. in 3. se uki-
nejo.

§ 3. Člen 36. zakona o narodnih šolah
se menja in se glasi: Učitelji, premeščen
kazenskim potom, ne more dobiti one-
ga mesta, s katerega je bil premeščen,
dokler ne preteče od kazenske preme-
stitve najmanj 5 let.

§ 4. Člen 37. zakona o narodnih šo-
lah se ukine.

§ 5. Člen 38. zakona o narodnih šo-

lah se ukine.

§ 6. Člen 47. točka 3. se menja in se
glasi: Ako učitelj (nastavnik) brez odo-
brenja in brez dovoljenega opravičila
izostane iz službe 4 dni v kraju službo-
vanja ali 7 dni izven kraja službova-
nja, ali ako ne nastopi v roku 7 dni po
obvestilu službe na novem mestu v
slučaju nastavitve ali premestitve, ali
po preteku dovoljenega odmora in do-
pusta, se smatra, da je zapustil učiteljsko
službo ter se postopa po določbah
člena 102. odnosno člena 133. točka 7.
zakona o državnih uradnikih.

§ 7. Člen 50. točka 2. se ukine.

§ 8. Člen 52. točka 1. se menja in se
glasi: Učitelji, ki dobi dvakrat nepovolj-
no oceno, se odpusti iz službe.

§ 9. Ta zakon stopi v veljavo z dnem,
ko bo objavljen v »Službenih Novinah«.

Temeljita revizija državnega proračuna

Nova vlada je zavrnila proračunski predlog prejšnje
vlade in ga bo popolnoma predelala

Beograd, 16. januarja, r. V finančnem
ministrstvu intenzivno delajo na sestavi
novega proračuna. Temu vprašanju
posveča vlada generala Živkovića naj-
večjo pozornost in vse delo vlade zad-
njih dni je v glavnem posvečeno pro-
učavanju sestave proračuna. Proračun,
ki ga je sestavila prejšnja vlada, je
podvržla nova vlada temeljiti reviziji
v skladu s svojo nalogo, sanirati držav-
ne finance in uvesti v državni upravi
družne discipline, vestnosti in ne-
pristranosti.

Beograd, 16. januarja, r. O seji mi-
nistrskega sveta, ki se je vršila sinoči,
poročala današnje »Vreme« med drugim:
»Sinoči je imel ministrski svet med
pol 6. in 7. sejo ki so ji prisostvovali
vsi ministri, tudi novoimenovana dr.
Kumanudi in dr. Mažuranič.
Največji del seje je bil posvečen
razpravi o proračunu. Proračunski pred-

log, ki ga je finančni odbor bivše Na-

rodne skupščine že skoro vsega odo-

bril, bo sedaj temeljito revidiran. Ta

revizija budžeta je prirodna posledica

izpremembe režima in vlade, ki zasle-

duje docela druge cilje in vodi popolno

ma drugačno politiko kakor bivša

vlada.

Predvsem gre zato, da se zmanjšajo

osebni in materialni izdatki, zlasti iz-

datki za pokojnine in invalidnine, ki

znajajo po predlogu prejšnje vlade nad

eno milijardo dinarjev. V zvezi s tem

problemom se bo najbrž izvršila tudi

revizija upokojencev, katerih število se

je zlasti pod režimom zadnjih vlad sil-
no pomnožilo. Po obširni razpravi na-

čelnega značaja je bilo sklenjeno, naj

finančni minister vrne vsem ministrom

prejšnje predloge državnega proraču-
na njihovih resorov, da more vsak od

njih izvršiti potrebne izpremembe«.

Delo za izenačenje zakonodajstva

Pripravljajo se novi zakoni o socialnem skrbstvu, o kazenskem
postopku, o organizaciji sodišč in o zlorabi uradne oblasti.

Beograd, 16. januarja p. Vsa mi-
nistrstva delajo na reorganizaciji držav-
ne uprave, sestavi proračuna in unifi-
kaciji zakonodaje. Za prihodnje dni je
napovedanih cela vrsta novih zakonov,
ki jih sedaj sestavljajo posebne komi-
sije strokovnjakov v pristojnih minist-
stvih. V ministrstvu socialne politike
se pripravljajo revizija socialne zakonod-
aje, predvsem tudi revizija bolniškega
zavarovanja, unifikacija satrosnega
zavarovanja in raztegnitev nekaterih
obstojećih zakonov na vso državo. V
ministrstvu pravde izdelujejo enotni
zakon o kazenskem postopku. Za po-
lago novega zakona je služil sedaj ve-

ljavni kazenski postopek v Sloveniji
ter na Hrvaškem in v Slavoniji. Prav
tako pripravljajo ministrstvo pravde nov
zakon o organizaciji sodišč, ki bo pri-
lagoden novemu sodniškemu zakonu.
Popolnoma na novo bo izdelan zakon
o zlorabi uradnega položaja, ki je na-
perjen proti koruptnemu uradništvu. V
ministrstvu ver dela posebna komisija
na interkonfesionalnem zakonu, ki bo
že prihodnje dni dovršen. Papeški
nuncij Pellegrinetti pa v zvezi s tem
zakonom forsira sklenitev konkordata
z Vatikanom in je danes v tej zadevi
posetil pomočnika zunanjega ministra

Organizacija sodišča za zaščito države

Ministrska uredba o organizaciji državnega sodišča za zaščito
države izide v današnjih »Službenih Novinah«

Beograd, 6. januarja, p. V jutrišnjih »Služ-
benih Novinah« bo objavljena uredba, ki jo
je izdal minister pravde v smislu zakona o
državnem sodišču za zaščito države in ki
vsebuje določbe o organizaciji tega sodišča.
Člen 1. uredbne določa, da se osnuje držav-
no sodišče za zaščito države pri kasacijs-
kem sodišču v Beogradu, vendar pa ne kot
oddelek kasacijskega sodišča, marveč kot
popolnoma samostojno sodišče. Sodišče bo
imelo 8 članov sodnikov in štiri namestnike
ter državnega pravdnika. Vse člane držav-
nega sodišča imenuje kralj po predlogu mi-
nistrstva pravde. Državnemu sodišču dodeljeni
sodniki obdržijo svoje dosedanje položaje in
dolžnosti. V kolikor bi njihovo sedanje stal-
no službeno mesto bilo iz Beograda, preme-
stijo za časa dodelitve k državnemu sodi-
šču potne stroške v smislu pravilnika o pot-
nih in selitvenih stroških državnih usluž-
bencev.

Člen 2. določa, da predseduje državnemu
sodišču najstarejši sodnik, nadomešča pa ga
drugi najstarejši sodnik, dodeljen državne-
mu sodišču.

Člen 3. določa, da odredi predsednik za
vsak posamezni primer preiskovalnega sod-
nika.

Čl. 6. govori o notranji organizaciji de-
la preiskovalnega sodnika in državnega
pravdnika ter o njunem medsebojnem slu-
žbenom odnosu. Glede preiskave veljajo, v
kolikor zakon o državnem sodišču ne določa
drugače, predpisi kazenskega postopka za
Hrvaško in Slavonijo.

Člen 9. določa, da vrši nadzorstvo nad
državnim sodiščem direktno minister prav-
de, kateremu mora državni pravdnik »proti
poročati o vsakem posameznem slučaju.

Nadaljni člani govore o internem poslova-
nju sodišča, ki ima svoje prostore v pristo-
rih kasacijskega sodišča. Sodišče začne po-
slovati, čim bodo imenovani sodniki in po-
možna osebje.

Nov lovski in gozdni zakon

Beograd, 16. januarja r. V ministrstvu
za šume in rude je bila imenovana posebna
komisija, ki se sestane jutri, da sestavi
nov lovski zakon. Predsednik komisije je
Milan Jovanović, načelnik ministrstva za
šume in rude. Razen tega je imenovana
posebna komisija, ki ima nalogo, da izdela
nov gozdni zakon. Člani te komisije so vsi
načelniki, inspektorji in predstojniki od-
delkov ministrstva za šume in rude. Po
potrebi bodo pritegnjeni tudi še drugi stro-
kovnjaki.

Tarifni odbor

Beograd, 16. jan. p. Danes se je sestal
plenum tarifnega odbora v ministrstvu za
promet. Naročilo so bili delegati vseh go-
spodarskih zbornic izvenjske splitske, ki je
prosil, naj bi se seja odgodila do petka,
ker so splitski delegatje zadržani po dru-
gih važnih poslih. Ker je bilo na dnevnem
redu vprašanje luških tarif, in je na tem
vprašanju najbolj zainteresirana splitska
zbornica, je bila seja odgodena do petka.

Začasno ustavljeno napredovanje uradnikov

Beograd, 16. jan. p. Predsedništvo vlade
bo izdalo naredbo, ki bo odredila, kako in
na kakšen način naj se vrše napredovanja
uradnikov. Dokler ne izide ta naredba, so
ustavljena do naslednjega vsa napredova-
nja.

Tajno oboroževanje Nemčije

Izdana spomenica Grönerjeva — Vojni minister Gröner želi
oboroženo Nemčijo, ki bi varovala svojo nevtralnost — Zahte-
va gradnjo križarke za zaščito vojaških transportov

Berlin, 16. januarja g. Vsi listi pišejo
danes o izdajstvu tajne spomenice za
mornarico državnega obrambnega mi-
nistra Grönerja, ki je bila objavljena v
»Review of Reviews«, čije izdajatelj je
William Steed. Listi naglašajo, da je
bila spomenica izročena samo članom
državne vlade, nekaterim zastopnikom
deželnih vlad in posameznim poslan-
cem ter so bili vsi izvodi numerirani.
Državno obrambno ministrstvo bo sku-
šalo sedaj poiskati vse izvode, da ugo-
tovi, ali gre za original ali prepis. Nem-
ško nacionalni listi izjavljajo, da spo-
menica ne vsebuje ničesar, česar ne bi
že vsakdo vedel. »Kreuz-Zeitung« in
»Deutsche Zeitung« delžita socialno-
demokratske poslanice tega izdajstva.
»Kreuz-Zeitung« izraža celo sum, da je
bil pri akciji udeležen znani pacifist
prof. Förster.

Iz vsebine spomenice so pomembni
sledeči odstavki: Obrambni minister
Gröner zatrjuje med drugim, da močna

napetost med Češkoslovaško in Italijo,
dalje med Italijo in Jugoslavijo in med
Poljsko in Litvo z Rusijo v ozadju ne
dopušča pomirjenja Evrope. Nasprot-
stva med Anglijo in Rusijo so dobro
znana. Minister ugotavlja, da je samo
vprašanje časa, ko bodo ti spori izbruh-
nili in Nemčiji preti tedaj največja ne-
varnost, da bo tudi prizadeta. Na ta
način bi bila Nemčija prisiljena braniti
svojo nevtralnost z oboroženo silo. Po-
sebnost važna je vloga mornarice v pri-
meru napada na Vzhodno Prusko. V
takem primeru bi imeli nasprotniki ve-
liko močnejše sile na razpolago. Nem-
škimi četami bi se najbrže ne posrečilo
prodrati skozi poljski koridor v Vzhod-
no Prusijo, ki bi kmalu trpela pomanj-
kanje municije. Zato čaka tudi državno
mornarico velika naloga. Gröner je v
spomenici zahteval gradnjo oklopne
križarke, ki naj bi varovala nemške
transporte za Vzhodno Prusijo.

Bethlen napoveduje revizijo trianonske pogodbe

Tolažba nestrpnostem, da v desetih letih še ni nič storjenega —
Bethlen že šest let otipava žilo madžarskega naroda in čuti
energijo

Budimpešta, 16. januarja d. Ministrski
predsednik grof Bethlen je včeraj predaval
v klubu vladne stranke o vprašanju re-
vizije trianonske mirovne pogodbe. Miril je
nezadovoljevanje, češ, da so se Madžari nad
500 let borili za samostojnost, pa le še
niso dosegli popolnoma. V desetih letih po
pobedi se naravno ni moglo doseči onega,
kar je Madžarom vzel trianonski mir. To
mora uvideti vsakdo, kdor količkar vs. ka-
ke sile delujejo v zgodovini in v medna-

rodnem življenju. Bethlen je nestrpnost
potožil, da madžarsko vprašanje ne bo
več utihnilo. On že šest let otipava žilo
madžarskega naroda in zadovoljen ugotov-
lja, da biva v zdravem ritmu, ki dokazuje,
da bodo Madžari imeli zadosti moči in
vztrajnosti za dosego stavljenega cilja.
Bodoča silnejša generacija bo povedla Ma-
džare v obljubljeno deželo zopet zedinje-
ne Madžarske.

Nova albanska vlada sestavljena

Predsednik msgr. Cotti, zunanji minister dosedanj albanški
poslanik v Beogradu

Beograd, 16. jan. Zvečer so dospele sem-
kaj iz Tirane vesti, da je kriza albanske
vlade že rešena. Novo vlado je sestavlil
dosedanj min. predsednik msgr. Cotti. V
vladi so ostali skoraj vsi dosedanj ministri

izvzemši zunanjega ministra Vrionija. Na
njegovo mesto je imenovan dosedanj al-
banski poslanik v Beogradu Reu Fici, ki
je bil nocoj o tem tudi že službeno obve-
ščen.

Kelloggov pakt pred francoskim in ameriškim senatom

Briand energično zagovarja protivojni pakt — Pakt ima važno
moralno sankcijo — Ameriški senat sprejme pakt formalno
brez pridržkov, vendar s dvema važnima pridržkoma

Pariz, 16. januarja d. Na včerajšnji seji
senata je prišel na razpravo Kelloggov
protivojni pakt. Senator Zemery je v in-
terpelaciji zahteval pojasnila od zunanjega
ministra Brianda glede francoske znanje
politike v zvezi s Kelloggovim paktom.
Zemery je izjavil, da ima ta protivojni pakt
le iluzoren pomen, ko je ameriški senat
najprej odobril gradnjo 15 velikih vojni-
h adij. Pakt sam nima pravnih sankcij, mar-
več le moralne ter le v zvezi z njim opa-
žati splošen porast aspiracij nekaterih
nezadovoljnih držav. Avstrijsko priključitveno
gibanje se je oiačilo tako v Nemčiji kakor
v Avstriji. Zemeryeva interpelacija je iz-
zvala odzovor Brianda, ki se je z vso svojo
prepričevalno zgovornostjo zavzel za
protivojni pakt. Pomen tega pakta je v
resnici predvsem samo moralen, toda
visoko moralčen, ker le to prvi polaj
zgodovinski človeštva, da se vojna stigmati-

zira kot protipravno in zločinsko početje.
Že zaradi moralne sankcije pakt ne potre-
buje nikake pravne sankcije, kajti vsak na-
rod, ki bi za njegovi voditelji zavezi v
vojno, bo samo pomilovanja vreden in pro-
ti njemu bodo strnjeno nastopili vsi ostali
narodi.

Washington, 16. januarja d. Senat je v
svoji včerajšnji seji ratificiral Kelloggov
pakt brez pridržkov s 84 glasovi. Protij pak-
tu je glasoval samo en senator. Ratifika-
cija brez pridržkov je bila mogoča šele, ko
je senat dobil zagotovilo, da bo zunanji
odsek senata izdelal poročilo o paktu. V
tem poročilu bo izrecno naglašeno, da pro-
tivojni pakt ne razveljavlja Monroeve
doktrine in da se z njim Amerika ne od-
reče pravici do obrambe vojne Vlada te-
dal le ni mogla prodrati z nameravano ra-
tifikacijo brez pridržkov.

Pričetek redukcije državnega uradništva

V posameznih ministrstvih sestavljajo posebne komisije reduk-
cijske predloge — V ministrstvu ver in šum je predlog že se-
stavljen — Odpust nekvalificiranih srednješolskih učiteljev

Beograd, 16. januarja r. V minist-
stvu ver je posebna komisija, ki je
imela nologo, izdelati referat o reduk-
ciji uradništva v tem resoru, že dokon-
čala svoje delo. V tem ministrstvu je
bilo že pri zadnji redukciji odpuščenih
večje število uradnikov, tako da tokrat
redukcija ne bo tako obsežna, kakor v
ostalih resorih.

Prav tako je tudi v ministrstvu za
šume in rude redukcijska komisija do-
končala svoj posel. V tem ministrstvu
bo reduciranih nad 50 uradnikov poleg
onih, ki so bili pred par dnevi suspen-
dirani in stavljeni v disciplinarno pre-
iskavo. Razen tega bodo še pri posa-
meznih šumskih direkcijah izvršene
večje redukcije nekvalificirane osebja.
V prvi vrsti takih uradnikov, ki so
bili postavljeni predvsem iz strankar-
skih motivov.

V prosvetnem ministrstvu je bil že
danes podpisan ukaz, s katerim je od-
puščenih iz državne službe večje šte-
vilo učiteljev srednjih šol, ki nimajo
predpisane kvalifikacije. Mesto njih

bodo nastavljene kvalificirane moči, ki
jih je dovolj na razpolago. Te spre-
membe pa se nanašajo predvsem na
južne kraje, dočim v prečanskih krajih
z malimi izjemami sploh ni takih slu-
čajev.

Beograd, 16. januarja p. Prometni
minister dr. Korošec je razposlal vsem
železniškim direkcijam razpis, v kate-
rem poziva oblastne direktorje, naj mu
v najkrajšem času predložijo listo one-
ga administrativnega uradništva, ki
prihaja v poštev za redukcijo. Okrož-
nica vsebuje direktive, kako je postop-
ati pri oceni uradništva in katero
uradništvo je v prvi vrsti predlagati
za redukcijo.

Odpuščeni suplentji

Beograd, 16. januarja. d. Minister prosvete
je izdal današnje naredbo, s katero odreja,
da morajo suplentji brez izpitolov položiti predpi-
sane izpite do 1. julija, sicer izgube svoja
dosedanja mesta in plača. Obenem je mi-
nistrstvo prosvete odpustilo iz službe 20 su-
plentov v Srbiji in 18 suplentov v prečan-
skih krajih.

Tragedija slovenskega akademika v Zagrebu

Primorski begunec, ki študira v Zagrebu, je onemogel zaradi pomanjkanja in mraza in se na ulici zgrudil na tla

Zagreb, 16. januarja. n. Danes se je v Mihanovičevi ulici sredi živahnega prometa na pločniku zgrudil na tla neki slovenski dijak. Zrušil se je na tla vsled popolne telesne izčrpanosti, mraza in glada. Dobrosrčni ljudje so se usmili izstradanega dijaka in ga odpeljali na svoj dom, kjer so mu postregli s hrano. Izstradan dijak je svojčas pobegnil iz okupiranega Primorja v Ljubljano, njegovi sorodniki pa so se razselili po Italiji in Južni Ameriki. Iz Ljubljane se je napotil v Maribor, kjer je po nekaj srednjem šolo in si obenem služil vsakdanji kruh s tem, da je bil zaposlen v neki kavarni kot pikolo. Po končani srednji šoli je l. 1924. odšel peš preko

Gradca, Dunaja, Münchena, Curiha in Dijona v Pariz, kjer se je vpisal na tamšnje tehniko. Za časa svojih visokosolskih študijev je bil zaposlen kot korespondent nemškega jezika v avtomobilski tvornici Renault. Zaradi diplome in zaradi odsluženega vojaškega roka se je moral sedaj vrniti v domovino in je pred dnevi dospel v Zagreb z zadnjimi prihranki. Ker ni hotel prosjačiti in moledovati, je ostal štiri dni brez hrane. Neko človekoljubno društvo je nocoj izdalo poziv na vse dobre ljudi, naj bi prispevali z darovi, da omogočijo slovenskemu študentu tehnike dokončanje študijev.

Dr. Baltič prevzel posle

Beograd, 16. jan. p. Novo imenovani veliki župan beogradske oblasti dr. Vilko Baltič je danes prevzel posle od najstarejšega uradnika. Zvečer je odpotoval v Ljubljano, kjer biva njegova rodina. Po povratku iz Ljubljane bo definitivno nastopil svoje novo službeno mesto.

Novi zakon o javnih delih

Beograd, 16. januarja. V ministru za socialno politiko je bil danes definitivno sestavljen novi zakon o javnih delih. ki jih bo izvršila država, da na ta način pomaga prebivalstvu v pasivnih krajih, kjer vlada pomankanje. Za izvršitev predvidenih del je določen kredit 129 milijonov Din. 100 milijonov bo danih iz izrednega kredita, 29 milijonov pa poteka iz ostanka kredita po starem zakonu o javnih delih.

Puniša Racić napoveduje razna razkritja

Beograd, 16. januarja. r. Včeraj je potekel rok za ugovor zoper obtožbo, ki je bila vložena proti Puniši Raciću in tovarišima. Do danes pa ni niti eden izmed številnih braniteljev Puniše Racića vložil priznave. Njegov glavni branitelj Bora Popović je izjavil novinarjem, da ni vložil priznave ne morda zaradi tega, ker ni mogel ugovarjati sodnemu odloku, marveč zato, ker je Puniša Racić sam izrecno zahteval od vseh svojih braniteljev, naj ne vlagajo priznave, da zadeva je bolj ne zavleče. On se hoče o priliki glavne razprave javno izpovedati ter pred vso javnostjo poudariti, kaj ga je napotilo k umoru v Narodni skupščini, kako je bil izvršen zločin in koliko je na poročilih o tej katastrofi resnice in kat je laž. Pač pa so vsi branitelji Tome Popovića vložili priznave zoper obtožbo.

Rektor zagrebske univerze v Beogradu

Beograd, 16. januarja. d. Danes je prisel v Beograd rektor zagrebske univerze dr. Belobrk. Po prihodu je posetil ministra prosvete Božo Maksimovića. Minister Maksimović je obljubil zagrebskemu rektorju, da bo ministru upoštevalo želje in potrebe zagrebske univerze. Minister je nadalje naprosil rektorja dr. Belobrka, naj bi se v vseh zadevah zagrebske univerze sporazumeval z rektorjem beogradske univerze. Dr. Belobrk bo jutri ponovno posetil ministra prosvete. Rektor zagrebske univerze je popoldne obiskal ministra za poljedelstvo dr. Frančiča, kjer je bil dosežen sporazum glede veterinarske fakultete v Zagrebu, ki je bila svoj čas premeščena v Beograd. Dr. Belobrk je končno posetil še ministra financ dr. Svrližgo.

Minister Drinković in federalistična stranka

Zagreb, 16. januarja. n. Nocojšnje »Narodne Novine« objavljajo naslednje uradno izjavo:

Na demanti »Hrvata« z dne 14. januarja t. l. iz katerega bi izhajalo, kakor da je g. minister dr. Drinković dal javnosti neko izjavo, glasom katere je hrvatska federalistična stranka sklenila podpirati delovanje g. ministra dr. Drinkovića, je bil danes izdan iz kabineta ministra za socialno politiko naslednje komunikacije:

»G. minister dr. Drinković vobče ni zahteval od hrvatske federalistične stranke, ki po sedanjih zakonih ne obstoja več, da ga podpira pri njegovem delovanju še manj pa je on s tem računal. Res pa je, da je uglede član bivšega vodstva te stranke te dni iz lastne pobude pisno obvestil g. ministra dr. Drinkovića, da je njegova stranka sklenila podpirati ga v njegovem delovanju. Vest, ki jo »Hrvati« demantirajo, na ta način sploh ni neresnična. Še manj pa izmišljena, čeprav ni baš važna v sedanjih resnih časih in ni prišla v javnost po prizadevanju g. dr. Drinkovića. — Šef kabineta ministra socialne politike: Dragotin Gotjia.

Letalska nezgoda v Zemunu

Beograd, 16. januarja. n. Danes dopoldne se je pripetila na volanskem letališču v Zemunu smrtna nesreča, koje žrtve je postal poročnik Miloš Jovanović. Jovanović se je okrog 10 dopoldne dvignil z letalom v zrak in je nekaj časa krožil nad Beogradom in okolico. Čez kakšno pol ure se je začel zopet spuščati. V tem hipu je nastal v motorju defekt, zaradi česar je bil normalen pristank nemogoč. Letalo je zdrsnilo na neprimadalen teren poleg letališča, kjer je s tako silo treščilo na tla, da se je popolnoma razbilo. Jovanovića so našli mrtvega pod ruševinami.

Delo na interkonfesionalnem zakonu

Sarajevo, 16. januarja. n. Reis ul ulema Čaušević, vrhovni poglavar muslimanske cerkve v Bosni in Hercegovini, je danes dopoldne odpotoval v Beograd, kamor je bil poklican zaradi načrta interkonfesionalnega zakona.

Jezikovni problem v Belgiji

Nedavno je bil izvoljen za zastopnika mesta Antverpna v belgijskem parlamentu svojčas na smrt obsojeni flamski »veleizdajalec« Borms. Dogodek je izzval veliko konsternacijo v patriotičnih krogih in še bolj razvnel jezikovno borbo med obema vejama belgijskega državnega naroda, med francosko govorečimi Valonci in Nizozemcem sorodnimi Flamci.

Flamci tvorijo čez polovico belgijskega prebivalstva, vendar so bili v preteklem stoletju zapostavljeni v kulturnem oziru razvitejšim Valoncem. Flamsko gibanje za enakopravnost datira sicer že od ustanovitve neodvisne Belgije l. 1830., vendar se je je polagoma uveljavljalo in izvajalo s težkimi desetletnimi napori pravico za pravico. Upravni jezik za celo Belgijo je bila desetletja zgolj francoščina. Šele leta 1878. je bilo uvedeno za flamske province uradovanje v materinskem jeziku. Do l. 1880. je izhajal uradni list »Moniteur belge« samo v francoščini. Tega leta se je uvedla flamsčina, toda samo v naslovu, dvojezično besedilo pa prinašala šele od l. 1895. Po l. 1886. je dobilo nekaj kovanega denarja dvojezični napis, znamke so dvojezične šele od l. 1891., poštni pečati pa komaj od l. 1910. Po l. 1894. se je smelo prisegati v obeh deželnih jezikih. Zakon iz leta 1895. pa je uvedel načelo dvojezičnosti za celo državo. Vendar so bile te pridobitve Flamcev čisto le bolj na papirju. Dejansko je prevladovala francoščina.

Nemške okupacijske oblasti so med svetovno vojno z vso vneto pospeševalo flamsko gibanje in mu dajale separatistično smer. Zadnjih deset let beleži flamsčina velik razmah. Temelji gibanja niso samo narodnostni in jezikovni, marveč tudi verski in socialni. Zlasti na kmetih igra verski moment veliko vlogo. Katoliška duhovščina smatra, da bo s pospeševanjem flamsčine laže ohranila priprstvo ljudstvo pod svojim vplivom, dočim bi moglo znanje francoščine širiti »brezverske« nazore in bi se ljudstvo »pogubilo«. Socialni moment pa izrabljajo delavski voditelji za borbo flamskega proletariata proti pofrancoženemu kapitalu in buržoaziji.

Dočim je takoj po vojni flamska liberalna stranka v nasprotju s katoliki in socialisti še priznavala prednost francoščini kot obe narodnosti spajajočemu svetovnemu jeziku, so se sčasoma prav vsi flamski poslanci priključili vse ovire rušečemu gibanju. V ustavi zagotovljena enakopravnost obeh jezikov se je uveljavila tudi v praksi. Danes se priznava k flamskemu pokretu prav vseh 88 poslancev iz flamskih provinc. Vendar se tudi med njimi razlikujejo nianse. Na skrajni levici je 5 aktivistov, ki so izraziti separatisti tudi v političnem oziru, v sredini stoje klerikali in socialisti, na desnici pa se liberalci kot zastopniki deloma pofrancoženih flamskih mest še nekoliko upirajo jezikovnemu radikalizmu.

Ta radikalizem dejansko obstoja. Nekateri flamski voditelji zasledujejo že imperialistične tendence, kakršne se prav rade porajajo pri mladih, komaj osvobodjenih narodih. Sklicujoč se na številčno premoč germanskega življa, smatrajo, da pripada Flamcem prvenstvo v državnem življenju nad francoskimi Valonci in pofrancoženo visoko buržoazijo. Vzeti hočejo v roke vodstvo belgijske politike in uveljaviti premoč flamsčine nad francoščino.

V težki finančni krizi, ki je zadelo Belgijo nekako istočasno kot Francijo, je jezikovna borba trenutno stopila v ozadje. Po prestani krizi pa se s tem večjo silo zopet pojavlja.

Valonci, ki dolgo časa niso posebno energično reagirali na flamsko gibanje, ker so ga smatrali za umetno izzvano, so se sprito flamskih hegemonističnih tendenc končno le zganili. Njim se zdi prisilna dvojezičnost popolnoma odveč in neizpeljava. Francosko govorečemu Valoncu velja učenje malopomembne flamsčine kot izguba časa. Raje je pripravljen pustiti Flamcem, da se v svojem delu dežele vladajo sami, kot pa, da bi se tudi na Valonskem uvajala dvojezičnost.

Lani se je pri razpravi o rabi jezikov v armadi sklenila ustanovitev ločenih flamskih in valonskih vojaških enot. Vendar bi morali vsi oficirji biti večji obeh jezikov. Kakor pa vse kaže, pojde razvoj še dalje in pride končno do popolnega dualizma med Flandrijo in Valonijo v upravnem in vojaškem pogledu. Ali bo vse to rodilo razcep in razpad Belgije?

Zdi se, da pesimizem glede obstoja Belgije ni upravičen. Flamci in Valonci imajo enak interes na obstoju skupne, širše domovine. K skupnosti jih silijo gospodarski interesi in pa posest velike kolonije Konga, ki je temelj njihovega blagostanja v bodočnosti. Neodvisnost Belgije smatrajo eni kakor drugi tudi za potrebo političnega ravnotežja v Evropi. Umeniti je, da tudi Anglija, ki je prava stvariteljica Belgije, ne bo zlepa dopustila njenega razpada.

Iz teh vidikov je pričakovati, da se bo belgijska domača politika prihodnjega leta razvijala v pravcu popolne enakosti. Valonci in Flamci v dvoedini Belgiji.

100 komunistov aretiranih

Varšava, 16. januarja. (pa.) V Sosnovicah so aretirali 100 komunistov, ki so obdolženi, da so volunirli v korist Rusije.

Po kratkem olajšanju nov val mraza in novi snežni zameti

Berlin, 16. januarja. s. Nov val mraza je pritisnil danes z vso ostroščjo. Že v opoldanskem urah je znašala temperatura v Berlinu 8 stopinj pod ničlo. Pozneje je začelo snežiti, kar je zopet povzročilo velike prometne težave. Najhuje so dvakrat snežni viharji v Sleziiji in v Črnem lesu. V Sleziiji je osebnih vlakov obšla v snegu. Veliki snežni meteži so povzročili občutne zastoje v prometu tudi v Turingiji. V turinškem lesu so snežni zameti dosegli višino do dveh metrov, zaradi česar je bilo treba ustaviti številne proge avtomobilskih zvez. Tudi v železniškem prometu so nastale znatne zamude.

Erlurt, 16. januarja. s. Včeraj popoldne je pričelo močno snežiti in v posameznih delih Turingije je snežilo neprestano do davi. Na mnogih mestih so nastali veliki zameti, ki otežkočajo promet.

Rim, 16. januarja. s. Listi poročajo, da vlada v goratih pokrajinah Apeninov stala mraz. Temperatura je mestoma padla na 11 stopinj pod ničlo.

Varšava, 16. januarja. h. Iz okolice Vilna prihajajo vesti o velikih snežnih zametih in hudem mrazu. Cele črede volkov se klatijo celo podnevi po vaseh in trgajo živino. Na posestvu Zabłeh je vdrla volkulja v stanovanje posestnika, ugrabila njegovo enoletno hčerko in zbežala z njo v gozd. Lov za volkuljo, ki se ga je udeležilo tudi vojaštvo, ni imel uspeha.

London, 16. januarja. (lo.) Malo pred večerom je zadivjal nad Londonom strahovit vihar. Nebo se je nenadoma pokrilo s temnimi oblaki. Vihar je bil tako močan, da so se morali vozovi ustaviti in da niso mogli peši več naprej. Vihar je trajal le pol ure. Ulice so bile pokrite z velikimi snežnimi zameti, ki so ovirali ves promet. Tudi nad vzhodno Anglijo je divjal ob istem času silen vihar.

Ostra zima v Beogradu

Beograd, 16. jan. p. Dočim poročajo iz zapadnih krajev države, da je mraz že znatno popustil, vlada v Beogradu še vedno ostra zima. Danes je zopet ves dan snežilo. Snežni meteži so zopet ovirali ulični promet. Pojavili so se tudi posamezni slučajji gripe, vendar pa bolezen doslej ni nastopila epidemično.

Razpis volitev v fašistični parlament

Rim, 16. januarja. Danes se sestane ministrski svet, ki bo sklepal o poslednjih ukrepih za razpust zbornice in razpis novih volitev v parlament fašističnega korpora. oji. Dekret o razpustu zbornice bo po vsej priliki objavljen še tekom tega tedna. Pred tem bo imel ministrski svet dve do tri seje. — »Giornale d'Italia« poroča, da bo na teh sejah sodeloval tudi tajnik fašistične stranke Turati, kakor je predvideno v novem zakonu, ki podeljuje velikemu fašističnemu svetu ustavni značaj. Njegovo prisostvovanje sejam ministrskega sveta ima velik politični pomen in dokazuje, da je sedanja vladavina v italiji le orodje fašistične stranke. V fašističnih sindikalnih savezih in v savezihi intelektualcev in poslodavcev se vrše priprave za redakcijo kandidatskih list za predstoječe volitve.

Averescova ljudska stranka razpada

Bukarešta, 16. januarja. g. Bivši poljedelski minister Garoflid, znana osebnost v romunskem gospodarskem življenju, in bivši prosvetni minister univerzitetni profesor Petrovici sta danes naznanila generalu Averescu, da izstopata iz stranke. Kakor menijo, bodo trmu vzhledu sledile še številne znane osebnosti Averescove ljudske stranke. Kakor se zdi, se bosta Garoflid in Petrovici približala vladi. Značilno je, da je pri sestavi nove vlade ponudil ministrski predsednik Maniu Garoflidu trgovsko ministrstvo, ki pa ga je odklonil, češ, da nima zadostnih političnih garancij za izvedbo svojega političnega programa.

Poset Mironesca v Varšavi odložen

Varšava, 16. januarja. h. Zaradi odhoda državnega predsednika Moskolega v Zakopane je bil obisk romunskega zunanega ministra Mironesca v Varšavi, določen prvotno za dan 15. januarja, odložen na poznejši čas. Novi čas prihoda romunskega zunanega ministra v Varšavo še ni določen.

Tudi Inajatulahu se narod upira

Newdelhi, 16. jan. (lo.) Kmalu po sklepu premirja so izbruhnili v Afganistanu ponovni boji. Kakor poročajo, so zasedli uporniki Jadalak, ki leži med Kabulom in Jalalabadom. Zavzeli so tudi višine, ki obdajajo Kabul in zaplenili vse topništvo vladnih čet. Položaj novega kralja Inajatulaha še ni utrjen in izgeda, da je ustaško gibanje naperjeno tudi proti njemu.

Revolucija v Srednji Ameriki

Newyork, 16. jan. (be.) Kakor poročajo je izbruhnila v Hondurasu revolucija. Tajci so z vso naglico zapustili deželo. Ob obali križarijo ameriške vojne ladje.

Sled za Amundsenom in Guilhaudom

Oslo, 16. jan. (ri.) V bližini otokov Lofotov so našli tank bencina, ki nosi napis letala Latham.

Peru se vrača v Društvo narodov

Zeneva, 16. januarja. (be.) Peruanska vlada je naznanila tajništvo Društva narodov, da bo v kratkem izplačala svoj dodelek Društva narodov, pozneje pa tudi vse zneske, ki niso bili izplačani od leta 1920. da je.

Velika pomorska katastrofa

Hongkong, 16. jan. (lo.) V bližini luke se je potopil kitajski parnik »Hsinwah«. Utonilo je 350 oseb, med njimi 30 žensk in mnogo otrok. Med potniki ni bilo tujcev. Rešili so je 26 oseb. Morda se je rošil kak ponesrečenec na bližnje otoke ali pa bližnjo obal. Rešila akcija se nadaljuje, vendar dosedaj brezuspešno, ker je morje zelo nemirno.

Polet iz Londona v Kapsko mesto in nazaj

London, 16. jan. (lo.) Danes popoldne je pristala na letališču Croydon pogumna letalka lady Bailey, ki je letela sama v lahkem letalu iz Londona v Capetown in nazaj. Postavila je s svojim poletom več novih rekordov. Gospa je preletela 18.000 milj, kar predstavlja najdaljši sololet. Lady Bailey je prva ženska, ki je preletela Sahara in Kongo.

Poglavje o Jugoslovenih kot hišnih lastnikih v Avstriji

Ze iz predprejratne dobe ima precejšnje število Jugoslovenov v Avstriji hiše, do katerih pa imajo zaradi famoznega avstrijskega zakona o zaščiti stanovanj le obveznosti, pravic pa absolutno nobenih. Pač pa so naši državljani kot hišni lastniki v Avstriji izpostavljeni za naše razmere naravnost nepojmljivim šikanam od strani privilegiranih, čisto brezobzirnih najemnikov, ki se šopirijo v njihovih hišah, ne da bi bili v zadnjem desetletju plačali hišne mu lastniku en šiling čiste najemnine, dasi se sami prav skrbno okoriščaajo s podnajmi in drugimi transakcijami na račun neprivilegiranih najemnikov.

Nujno potrebna popravila sme res lastnik izvršiti na račun najemnikov, toda prej si mora zagotoviti pristanek najemnika, ali pa sodno ugotovitev, da so popravila nujno potrebna. Če se lastniku po dolgem prekanjanju posreči tem potom doseči dovoljenje za popravila na račun najemnikov, mora sam oskrbeti potrebni kapital, kajti le redko se najde najemnik, ki bi za to potrebno vsoto takoj založil, večinoma zahteva iz same nagajivosti plačilo v mesečnih obrokih in sicer ne morda v par, ampak kar v 50 do 100 obrokih, ne da bi dal jamstvo za točno plačilo. V teh, za privilegirance idealnih razmerah ni nič posebnega, če se skoraj v vsaki boljši hiši najde samec ali samica, ki ima kar zase po 4 ali več sob, dočim hišni lastnik ne more v lastni hiši dobiti potrebne sobe.

Temu uprav boljševškemu postopanju z lastnino naših državljanov mora biti enkrat za vselej konec. Pozivamo naše vladne kroge, da diplomatskim putem dosežejo vrnite lastnine ali pa izvršijo retorizacijo na tukajšnjih mnogostevnih avstrijskih hišnih posestnikih, ki imajo že leta in leta lepe dohodke od svojih v Jugoslaviji ležečih hiš. Avstrijski hišni lastniki v Jugoslaviji naj bodo deležni one zaščite in onih dohodkov, kakršna ima jugoslovanski hišni lastnik v Avstriji, višek dohodkov pa naj se odkaže v poseben fond, iz katerega naj bi črpali proporcionalno jugoslovanski hišni lastniki, ki so oropani vseh dohodkov od svojih hiš v Avstriji. Druge pomoči za sedaj ni. Ugovor, da lahko Jugosloveni svoje hiše v Avstriji prodajo, je ničev, ker te hiše danes zaradi zaščite sploh nimajo razmeroma nobene cene. Najboljši dokaz za to je dejstvo, da avstrijski hišni lastniki v Jugoslaviji nočejo svojih tukajšnjih hiš zamenjati za hiše naših državljanov v Avstriji.

Izpremembe v carinski službi

V najkrajšem času se bo glede na uveljavljenje uredbe o organizaciji finančne stroke izvedla razvrstitev carinskih uradnikov pri carinarnicah v Sloveniji, ki spada sedaj v administrativnem pogledu pod kompetenco finančne direktije v Ljubljani, kjer bo ustanovljen tudi poseben oddelek za carinske zadeve. Šef tega oddelka postane carinski inspektor g. Rupelj. Finančno ministrstvo je že izdalo nekatere razvrstitvene dekrete, glasom katerih so postavljeni:

Pri glavni carinarnici v Ljubljani za višji carinske revizorje: Ivan Breščak, Fr. Mikuz, Anton Cigol in Ivan Gamulin, za revizorja II. kot. 2. skupine Maks Markez za carinske blaginjke pri centralni blaginjski carinarnici v Ljubljani: Franjo Eržen (II/3) ter Franjo Patiljer in Emil Aljančič (II/3), za carinskega pripravnika (II/5) Rihard Klodič, za pomožnega kemika (II/8) Andrej Paškvan, za višje skladiščarje (III/1): Fran Jelen, Niko Radočaj in Fr. Vavpetič.

Pri glavni carinarnici v Mariboru za višji carinske revizorje: Emil Tomšič, Alojzij Pipa in Ljubomir Dabnovič, za višjega carinskega pripravnika (II/2) Andrej Petercel, za carinskega pripravnika (II/5) Ibrahim Karahasanović in Adolf Matušek, za arhivskega protokolista (III/3): Albin Drakšler in Jovan Samarčič, za arhivskega pripravnika (III/4) Miroslav Ferenc, za višji skladiščarja: Tasa Glorčević in Ernest Černač, za pomožnega skladiščarja (III/3) Rade Ivošević.

Pri carinarnici na Rakeku za carinskega pripravnika Kamilo Gradišnik; na Jesenicah za carinskega revizorja (II/2) in višjega dolžnostni upravnika Branko Baltič, ter v Dravogradu-Mežli za carinskega pripravnika Fran Jekler.

Ljubljanska opera

V včerajšnji operni predstavi »Jonny svira« je gostoval v vlogi komponista Maxa g. Vičar, tenorist zagrebske opere. Gospod Banovec je na hripi težko oboliel in predstavo je moral rešiti g. Vičar. Silili smo ga na našem odru menda že lani. Poje simpatično s svežim zdravim liričnim tenorskim glasom prijetne metalne barve, lahko in sigurno. Tudi igralski je pogluben in je prinesel svojo partijo popolnoma povojno. Vse ostale vloge so bile razdeljene kot pri prvi predstavi. Tudi »Sovraj« je primorčič dosegel močan, proben uspeh. Opera je bila zelo dobro obiskana in predstava v splošnem živahno in »epo zaslovljena«.

Hmeljski trg

Zatec, 16. januarja. h. Tendence mirna. Cene nespremenjene od 1550 do 1800 Kč za 50 kg. Na deželi se je mnogo nakupovalo po nespremenjenih cenah 1500 do 1800 Kč.

Naši kraji in ljudje

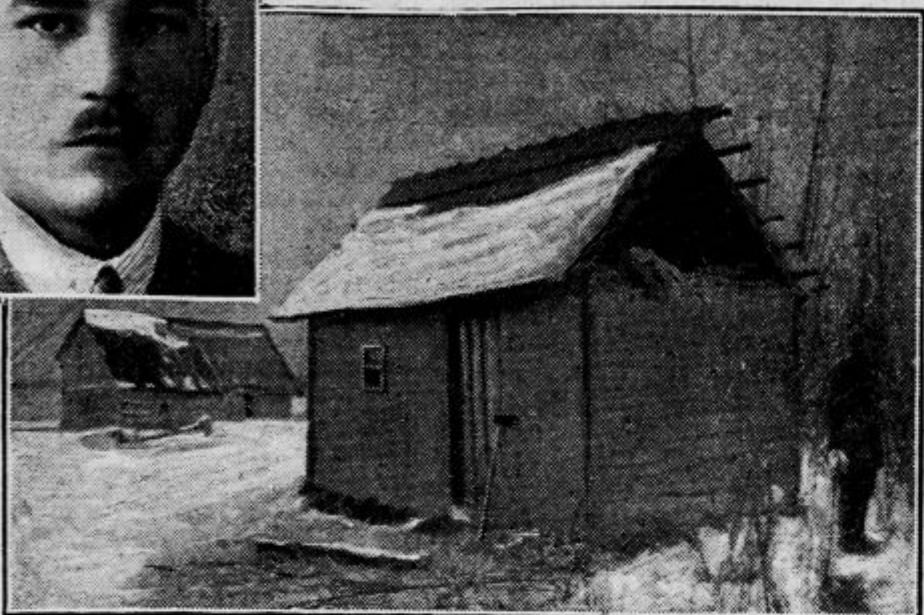
Grozovit roparski umor razkrit po 4 tednih

V Obrežu pri Središču je mlinarski pomočnik Kolar 19. decembra zavrtno umoril in zagrebel svojega gospodarja Jeremica.

Prizorišče roparskega umora

Levo: umorjeni mlinar Joško Jeremic. Spodaj na levi njegov mlin, v ospredju pa kočja ob Dravi, kjer je bil Jeremic zavrtno umorjen. Pred kočjo je okrvavljena sekira, ki so jo našli orožniki.

Obrež, 16. januarja

V našem lepem kraju praznujemo že od božičnih praznikov sem vsako nedeljo, pa še med tednom, gostije. Poroka se vrši za poroko. Toliko ženinov in nevest je že letos pri nas stopilo v svetli zakon, kakor že dolga leta ne. Naš kraj odmeva od muzike in petja veselih svatov.

V tem skoraj praznično veseljem razpoloženju pa je vse prebivalstvo zaprepastila vest, ki se je včeraj bliskoma raznesla po vasi in okolici. Mlinarja Josipa Jeremica, ki so ga pogrešali že od 19. decembra, so našli nedaleč od njegovega mlina na Dravi — mrtvega, ubitega. Umoril ga je njegov pomočnik Ivan Kolar, splošno imenovan Kolarček. Podrobnosti, ki so jih doslej o tem grozovitem zločinu dognali središki orožniki pod vodstvom komandirja narednika Boliča, so naslednje:

Pogrešani gospodar

Mladi, komaj 24-letni Kolarček je služboval zadnja leta na raznih mlinih kot mlinarski pomočnik. Povsod pa je ostal na mestu le kratke čase. Zaradi nemarnosti in nepoštenosti so ga povsod kmalu odločili. Koncem preteklega jeseni je prišel v službo na dravski mlin k mlinarju Jeremicu izpod Huma. Tudi tu se ni obnašal nič kaj vestno, vendar ga je mlinar zaradi nastopajoče zime obdržal pod streho. A ta ustrežljivost se je Jeremicu strahovito maščevala.

Okrog 19. decembra so ljudje začeli pogrešati Jeremica. Izprva so domnevali, da se je odpravil kam po opravkih. Ko pa mlinarja le ni bilo od nikoder, so začeli vpraševati o njem Kolarčka, ki je mirno gospodaril dalje na mlinu.

— Kaj me briga mlinar! je osorno odgovarjal na vsa vprašanja Kolarček. — Glavno je, da jaz dalje vodim mlin! Gospodaril pa je Kolarček po svoje tako, da je sproti prodajal vse zasluzeno zrnje, zastavil neke v Petejancu gospodarjevo kolo in se pridno gostil s kockami, ki jih je Jeremic redil pri mlinu. Drznost njegova je bila toliko,

da se je končno začel pojavljati že v obleki, ki so jo vsi sosede spoznali za gospodarjevo.

Priznanje morilca

Med ljudstvom so seveda kmalu začele krožiti razne govorice. Sum se je začel zgoščevati. Orožniki so neumorno poizvedovali za izginulim Jeremicem, obenem pa vestno opazovali sumljivo obnašanje Kolarčka. Končno so ugotovili toliko obtežljivih okolnosti, da je bil dvom o izvršenem zločinu izključen. Včeraj so aretirali mlinarskega pomočnika Kolarja, ga odgnali na orožniško postajo in ga začeli strogo zasliševati. Rezultat je bil frapanten — Kolarček je kmalu vse priznal.

Cinično je razložil svoje gnusno dejanje.

— Takole je bilo: V noči od 19. na 20. decembra sem umoril gospodarja, ko je spal v kočji pri mlinu. Udaril sem ga s sekirjo po glavi, nakar sem mu še z ostrino sekire prerezal vrat in ga še zabodel z nožem v prsi.

— Kam si nato spraviš mrtvega Jeremica v grmovje in ga pokriješ z vejami? — Kmalu nato je zapadel visok sneg, ki je pokril truplo. Mislim, da bo tako zabrisana vsaka sled...

Na kraju strašne najdbe

Visoki sneg je res začasno zakril grozni zločin in truplo bi ostalo najbrž neopaženo pod snegom do pomladi, ako ga ne bi morilec prej še kam pospravil. Bržčas je imel namen, da umorjenega spravi v vodo. Čim bo Drava prvič narasla.

Orožniki so našli okrvavljeno sekiro in posteljne stvari v mlinu. Ti dve najdbi sta prav za prav prisilili Kolarčka k takojšnemu in popolnemu priznanju. Po zaslišanju je Kolarček sam pokazal mesto, kamor je zavlekel truplo umorjenega gospodarja.

Sodna komisija je dala truplo včeraj prenesti v srednjo mrtvašnico, kjer se je danes izvršila obdukcija, ki je mogla s svojimi ugotovitvami le potrditi cinično izpoved morilca.

Zaradi denarja...

Po lastnem priznanju je Kolar umoril gospodarja zgolj zaradi tega, da si prilasti denar, ki ga je domneval našel pri njem. Ni pa še doslej dognano, ali mu je res pobral kaj gotovine. Ni tudi izključeno, da je Kolar imel skrivnice in orožništvo je pridno na delu z izsledovanjem v tem pravcu.

Pokojni Jeremic je bil splošno priljubljen, družaben in vesel mož. Ljudstvo ga zelo pomiluje, da je našel tako žalosten konec, in se zgraža za največ-

jim ogorčenjem nad brezdušno podivjanostjo morilca, ki je s svojim zavrtnim roparskim umorom osamljen v kriminalni kroniki ormoškega sodnega okraja.

O vremenu in influenci

Ljubljana, 16. januarja

Z menjačo se temperatura pod ničlo traja mraz neprestano skoro že dva tedna. Je to druga mrzla perijoda letošnje zime, pričela se je z novim letom ter je pretekli teden dosegla višek. Ostrost mraza je bila za nas splošno znošljiva, ker se niso hkratu pojavljali močnejši mrzli vetrovi, ki povečujejo občutljivost telesa za mraz. Za srednje evropske razmere je bil mnogo zanimivejši pojav nenavadno visokega zračnega pritiska, ki je vladal sredi preteklega tedna ter je v Ljubljani dosegel 787 mm. Barometer je zadnje dni pričel rapidno padati ter je danes zjutraj zlezal na 751, torej v teku dobrih 5 dni kar za 36 mm. To dejstvo poznalci vremenskih prilik tolmačijo tako, da bo mraz kmalu popolnoma odjemanj in da se bo vreme temeljito izpremenilo. Na kak način, tega izkušeni dedje pri vremenski hišici ne povedo natančno, samo sklicujejo se na star domač vremenski red, ki pravi:

— Če sv. Pavel puščavnik hud mraz prinese, ga sv. Anton puščavnik odnese.

V Ljubljani imamo dokaj raznovrstne lokalne vremenske pojave. Včeraj je bil prav ugoden in deloma solnčen zimski dan. Z Rožnika, osobito Šišenskega hriba se je izletnikom nudil krasen razgled na divne Kamniške planine in na Gorenjsko. Toplota je kazal celo nekaj stopinj nad ničlo. Danes pa se je vreme zopet sprevrglo. Mraz sicer ves dan ni bil občutljiv, pojenjalo na intenzivnosti, toda nad Ljubljano se je vlegla debela plast goste megle. Kakor morje so se podili valovi megle po ljubljanskem Barju, segačoč daleč tja do Krima in Kureškega ter objemajoč vse ljubljansko polje. Megle so stale precej visoko, podile so se celo čez Grad, Golovec in Rožnik. Ker je mraz precej pojenjal, je bil tudi današnji tržnji dan živahnejši.

Hitro se menjačo vremenske spremembe občutno vplivajo na zdravstveno razpoloženje mestnega in okoličanskega prebivalstva. Pospešujejo zlasti nagel razvoj influenze. Zadnji čas se je influenza lažje značaja, zaenkrat brez hudih komplikacij, zelo razpasla po mestu.

Mestni fizikat ima polne roke dela ter je ukrenil vse, da obvaruje mesto pred epidemičnim nastopom influenze težjega značaja. Fizikatu je bil iz javne bolnice javljen le en primer smrti zaradi influenze. V Ljubljani boleha v privatni oskrbi več tisoč oseb na influenco, ki v prvi vrsti napada ženski svet. Bolniki imajo navadno visoko vročino 38 do 39 stopinj Celzija. Zadnji čas se v ambulatoriju OUZD na Miklošičevi cesti javlja dnevno 20 do 30 zavarovancev, obolelih na tej običajni zimski bolezni. Splošno cenijo, da je stanje na influenco obolelih zavarovancev okoli 200. Prav zanimivo pa je, da ni opaziti zaradi influenze posebnega navala na javno bolnico. Bolniški stalež je v sedanjih zimskih periodih normalen kakor druga leta. Solšno pa se trdi, da je v Ljubljani okoli 6000 ljudi bolnih na lažji influenco.

Posredno je zahtevala influenza v Zg. Šiški svojo žrtev. Pri oblastnem odboru kot snailka zaposlena vdova Marija Kožuh stanuje v Zg. Šiški št. 68, nedaleč od občinskega urada. Z velikim naporom preživlja svojih pet nedolžnih otročičev, ki so ji zadnji čas vsi oboleli na influenco. Kakor občajno, se je tudi danes okoli 10.30 vrnila iz urada ter pripravljala svojim otročičem kosilo. Kuhala jim je krepkejšo juho. Okoli 11.30 je zapustila svoje skromno stanovanje ter se hotela napotiti do zdravnikarja, da bi prišel k njim otročičem. Ni se dobro odpravila od hiše, že je začela obupen klic otročičev:

— Mami, mami! Metoda se je opekla!

Hitro je skočila nazaj v hišo ter je v kuhinji prestrašena ugledala na tleh svojo 11-letno hčerko Metodo. Milo je jokala in prosila mater za pomoč. Bila je po telesu vsa opečena. Ko je namreč mati bila odšla z doma, je sklenela Metoda na postelji v bližini štedilnika. Prišlo ji je slabo in se je hotela dvigniti iz postelje. Pri tem je omahnila na štedilnik ter prevrnila vrelo juho, ki se je zila po njenem telesu. Hitro obveščena rešilna postaja je ponesrečeno deklico odpeljala v javno bolnico, kjer so ji nudili prvo zdravniško pomoč. Deklica, marljiva učenka IV. razreda osnovne šole, je dobila precej težke oklepine s komplikacijami. Njen položaj je zelo resen.

Uboj zaradi deklet

Zasledovanje ubijalca.

Zužembek 16. januarja

Nesrečna ljubezen in ljubosumje povzročila med fanti čisto krvavo obračunavanje, ki, žal, v mnogih primerih zahteva smrtno žrtev. Takšna krvava drama se je tudi pri nas odigrala preteklo soboto okrog 18. ure zvečer na cesti poleg Zagradca pri Zužembku. Tam sta se srečala posestnikov sin Franc Fortuna in 19-letni Janez Zavodnik, oba doma iz Marince vasi. Svoičas sta bila baje dobra tovariša. Zadnje čase pa so med njima vladala tiha nasprotja zaradi nekkih deklet. Ko sta se fanta tokrat v poznem mraku srečala, sta nagovorila drug drugega, beseda je dala besedo, razvilo se je prerkanje in zavrela je fantovska kri.

Nenadoma je Zavodnik potegnil iz žepa

Nova smrtna nesreča na Količevem

V tovarni lakov se je včeraj zadušil strojnik Aleš — Čudno naključje usode

Domžale, 16. januarja

Komaj smo pokopali tragično premisljenega knjigovodjo Dragotina Seliškarija, že je danes vznemirila Domžale nova smrtna nesreča, ki se je po usodnem naključju zopet primerila v tovarni lakov L. Marxa na Količevem. Tovarniški strojnik Fran Aleš je danes popoldne odšel v avtogaržo, da očisti in popravi avto tipa Renault. Zaradi mraza je postavil v garžo malo pečico s koksom. Zaprl je vrata ter nato začel čistiti avtomobil.

Popolnoma zamišljen je bil strojnik Fran Aleš v svoje delo ter ni niti opazil niti čutil, da se v garži zgoščujejo strupeni plini, izvirajoči iz žarečega koksa. Tako nekako okoli 3. popoldne pa je Aleša najbrže prevzela slabost in omotica, da se je zgrudil na tla v bližini pečice same. Skušal se je gotovo rešiti pred smrtno nevarnostjo, toda v omejenosti so mu telesne sile odpovedale. Obležal je tako, da se je z eno nogo dotikal žareče pečice, ki mu je ožgala desno nogo.

Ker so začeli strojnika kmalu pogrešati, je neki tovarniški dealec skočil v garžo ter odprl vrata. Nasproti mu je buhnil dušiljen strupen plin. V hipu je dealec spoznal veliko opasnost. Vide! je na tleh ležati strojnika, popolnoma

Premijeral Novo!

Legijonar 13-9-13

Prečesljiva drama o mladem idealu, ki se razočaran v svoj ljubezni začel v tujo legijo in po trdem trpljenju končno našel svojo srečo

V glavni vlogi

Gustav Fröhlch

Krasni posnetki bojev z Arabci v afriških puščavah. Trpjenje legionarjev in njih reppenjenje po domo v ni. — Prečesljiva vs. bina!

Predstave ob 4., 6., 8., 10. uri.

Telefon 2124. Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA.

nož in ga zasadi! Fortuna naravnost v prsa. Ranil mu je srce — in nesrečni Fortuna se je takoj zgrudil na tla ter v par trenutkih izdihnil zaradi notranje krvavitve. Čim je bil uboj prijavljen orožnikom, so ti začeli zasledovati ubijalca, ki je takoj po izvršenem dejanju neznanomak pobegnil. Zaenkrat pa je zasledovanje ostalo še brez uspeha. Morilec se skriva, bogve kod. Je srednje postave, suhljatega, bledega obraza, brez brk, oblečen pa v zelenkasto letno obleko. O njem in njegovem činu so obveščene vse orožniške postaje in policijske oblasti v Sloveniji.

Sleparski pustolovci kot ljubimci in izseljeniški posredovalci

Ljubljana, 16. januarja

V Ljubljani so na delu najrazličnejši pustolovci, ki jim ni za pošteno delo in dostojen način življenja, marveč hočejo živeti na stroške svojih bližnjih. Poštenemu človeku niso nevarni samo tatovi, ki so vedno na preži, veliko bolj opasni so takile pustolovski tipi, ki zamašajo v svoje mreže navne ljudi in jih potem izrabljajo do skrajnosti.

Ne dolgo tega se je pojavil v Vodmatu postaven »visokošolec«, ki pa je bil seveda le navihav sečkolovec. Je izredno lep deček, zato je kar v par urah osvojil srce neke ugledne dame. Znal je govoriti tako imenitno, s svojimi manirami se je znal tako prikupiti, da je omenjena dama v nekaj dneh izgubila poleg srca tudi glavo. Izročila je pustolovcu, ki ji je seveda obljubil poroko, večjo vsoto denarja. Odtile pa mlaga ljubčka — ni več videla.

Videla pa ga ni tudi njegova druga zaročenka, ki stanuje tam neke okrog kolodvora in ki mu je že nekaj tednov prej zaupala večji znesek. Mladi elegant je odnesel pete in si je medtem z denarjem obeh navihav nevest gotovo privoščil marsikako prijetno urico. Zabaval je par deklet, morda kje v Zagrebu ali še nižje doli, ki bodo, ali so že morda enako izgubila srce in pamet.

Te dni pa se je znašel v Ljubljani zopet pustolovec drugačnega kova. Ta lovi deželane, ki so se naveličali življenja v domovini in hrepene v svet: v Severno Ameriko, v Kanado ali Južno Ameriko.

Pustolovec išče svoje žrtev po raznih gostilnah in kavarnah okrog kolodvora, najraje pa jih pričaka ured raznih izseljeniških pisarnarj. Prihaja se svojim žrtvam z dobro premišljeno pretvezo, nakar prične z vsakdanjim pogovorom. Vrže par običajnih fraz in potipuje slednjič previdno moža ali mladeniča, kakšen opravček ima v mestu. Ker navadno že sluti, kje čevlji žuli deželana, se rad predstavi kot inteligenten mož: sodnik, advokat in tako. Pa sta skupaj. Policia je dobila od strani osleparjenec, večinoma bednih brezposelnih, že celo vrsto prijav.

Pred nekaj dnevi je prišel v mesto tudi 31-letni posestnik Jože Kastelic, doma z Dolencev. Ker ga mikla v Argentino, se je nameraval ogledati v Zidarijev izseljeniški centri na Dunajski cesti. Tam pa ga je nenadoma ustavil neznan, lepo opravljen mož in ga vprašal, koliko je ura, nakar mu je Kastelic prijazno povedal, da je baš 15. Nezanem se je zahvalil, nato pa ga pričel spraševati, čes, išče v Ljubljani. Kastelic se mu je zaupal in mu razkril svojo namero, da se izseli tja daleč v Južno

Ameriko. Nezanem se je sedaj razčepiril in se mu predstavil za »pravdarskega dohtarja«. Svetoval je Kastelcu, naj ne išče sveta v izseljeniški pisarni, češ, da ga bodo povsod ogoljufali ali vsaj preveč oskodovali. Obenem se mu je kajpak sam ponudil, da mu preskrbi vse potrebne dokumente. Povabil je Kastelca v neko gostilno v Komenskega ulici, kjer sta nadaljevala pogovor. Pustolovec je znal Kastelcu govoriti tako prepričljivo, da mu je vse verjel in mu končno izročil večjo vsoto denarja.

Pri tem pa mu je moral Kastelic obljubiti, da mu prinese še večji znesek naslednji dan. Nezanem mu je celo zagrozil, da ga da zapreti, če ne pride na dogovorjeni sestanek v isti gostilni. Kastelic je naslednji dan točno res tudi prišel, ni pa bilo neznanca. Zadržal se je raje s prvim zneskom, kakor da bi se vnovič podajal v nevarnost. Kakor pripovedujejo oskodovalci, je slepar star okrog 40 let. Je visok, elegantno oblečen možak, nekam suhljatega obraza in nosi velika črna obrobjena očala. Laži-izseljeniškega agenta, zasleduje policija že več tednov, vendar brezuspešno. Pustolovec se zna vsam pastem kaj spretno izmikati, iz česar sklepa policija, da je na delu izredno rafiniran slepar.

IX. Slovenski večer

V soboto 19. I. Kazino.

V 28 letih 175.248 km

Prejšnjo nedeljo smo poročali o litiskem sodnem organu g. Volavčniku, ki je lani prehodil na manj kakor 900 km. Njegov rekord skuša posekati pismonosca Živojin Stolković v vasi Konjusi onkraj Kruske. Živojin Stolković je star 60 let in o njem poroča »Politika«, naslednje: Dnevno prenaša mož pošto iz Kruske za konjško in belovodsko občino. Hodi pa na pošto dnevno ne samo enkrat, marveč po trikrat kar znači, da prehodi Živojin v 1 samem tednu 108 km. v enem letu pa 5616 km. Vas Konjusi je namreč od Kruske oddaljena 18 km. Živojin Stolković izvršuje svojo službo vestno že od l. 1900. V 28. letih je tako prehodil celih 175.248 km.

Plačan je seveda sijalno. Prejema mesečno ravno 400 Din in s tem denarjem mora vzdrževati sebe in večvoljno družino. Vse to pa ga nikoli ne spravi iz ravnovešja. V enakomernem tempu stopa po svojih poti sleherni dan trikrat, nai bo dež ali solnce, sneg ali zrom. Njegova točnost je vzorna. Vsi, ki ga poznajo, občudujejo njegovo vztrajnost, poštenost, pa tudi čvrsto zdravje.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

LJUBLJANSKA DRAMA.
Četrtek, 17. jan.: Ukročena trmoglavka. C. Petek, 18. jan.: Zaprtje. (Generalika.) o Sobota, 19. jan.: Volpone. Premijera. Premijerski abonma.

LJUBLJANSKA OPERA.
Četrtek, 17. jan.: Zaprtje.
Petek, 18. jan.: Pri treh mladenkah, D. Sobota, 19. jan.: Zaljubljen v tri oranže. A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Četrtek, 17. jan.: ob 20.: »Bajadera« B. Kuponi. Znižane cene. Gostovanje g. Nerata.

Ljubljanska opera. V petek 18. t. m. je v ljubljanski operi zvečer prizpila operete »Pri treh mladenkah« za abonente reda D.

Ljubljanska opera pripravila dve operni novitelti: italijansko operno delo »Ljubezen treh kraljev«, katero je napisal komponist Monte Mezzi, in Mozartovo klasično opero »Bog iz Serafja«. S to opero bo imelo naše gledališče cel ciklus petih Mozartovih klasičnih del, ki jih je tokom zadnjih sezon uprizaril in izvajal pri nas ravnatelj g. Polić (Don Juan, Figarova svatba, Così fan tutte, Čarobna piščal) in »Bog iz Serafja«. Pozneje pride na oder novo češko operno delo »Svanda Dudak«, ki je pravkar bilo spreje-

to in izvajano z največjim uspehom prvokrat na raznih odrih.

Ukročena trmoglavka za red C v ljubljanski drami. Abonenti reda C imajo dramsko predstavo v četrtek 17. t. m. Uprižori se Shakespeareova komedija »Ukročena trmoglavka« v režiji prof. Šesta.

Občinstvo obveščamo, da se je moral koncert violinistke Marije Mihajlovičeve odložiti na poznejši čas. Prosimo p. n. občinstvo, da vzame to na znanje.

Praško koncertno življenje v številkah. Neka glasbena statistika navaja, da je imela Praga leta 1925 537 knocertnih prireditel, 1. 1926 487 koncertov, l. 1927 pa približno isto število glasbenih produkcij na koncertnem odru. Dejstvo, da se število koncertov od leta do leta krči, gre na račun preplavljenja Prage s tujezemskimi koncertanti, ki čisto razočarajo publiko. Zato pa so se domače koncertne prireditve v zadnjih letih kvalitativno dvignile.

Simfonični koncerti orkestralnega društva Glasbene Matice, pod vodstvom skladatelja L. M. Škerjanca, se vrši definitivno v ponedeljek dne 21. t. m. ob 20. uri zvečer v čerani Filharmonični družbe. Na sporedu je: skladbe Schuberta, Schrekerja Lavica, in Borodina. Predvsem opozarjamo na Lalovičovo simfonično delo Caprice, ki se v Ljubljani prvič javno izvaja. Orkester šteje nad 60 članov. Vstopnice v Matični knjigarni.

Jubilej slikarja Vidovića. Znam dalmatinški slikar Emanuel Vidović bo proslavil letos štiridesetletnico svojega umetniškega delovanja. Od tej prilike bo v Splitu priredil razstavo, obsegajočo približno 200 njegovih slik, ki doslej še niso bile nikjer razstavljene.

Slovenske kompozicije v bolgarski izdaji

V Lomu izhajajo od časa do časa zborniki »Junoške drugi«, ki ga urejuje učitelj glasbe na lomskem ženskem učilišču Boris Gajdarov. Pravkar je izšel 9. zvezek. Uvodnik v predgovoru pravi, da naj ta zvezek bo poskušnja predstaviti v obliki skromne kolekcije bolgarski glasbeni javnosti jugoslovanske tvorce v oblasti zborovske muzike. Dasi je zbirka skromna, redaktor vendarle misli da z njo opravičuje svojo željo: da bo tudi to korak k spoznavanju in zblizanju balkanskih Slovanov, mali kamen k zgradbi za bodoče bratsko edinstvo. »Junoški drugi« objavlja 19 zborov, med njimi dva slovenska — E. Adamičevo »Vragovo nevesto« in Lažovičev »Lanc«, dva hrvaška — Stolčarjevo »Pesem slepcev« in Strolin zbor »Mila zoriče rumena« ter Sedna moma na pendžera« srbskega komponista Manojlovića. Poleg teh zborov obsega knjžica zbor bolgarskih komponistov Krstjeva, Bukorešljeva, Tumulgelova, Bobčevskega, Stefanova itd. Kdor se zanima za prihodnji zvezek »Junoškega drugarja«, ga lahko dobi pri g. E. Adamiču, ki ima več eksemplarov na razpolago.

Domače vesti

„Življenje in svet“

Tretja številka tega našega najboljšega žurnala, ki je v pravih rokah, je pravkar izšla z naslednjo vsebino:

Strah pred satanom

Je eden najzanimivejših člankov, kar jih je v poslednjem času izšlo v tem časopisu: pripoveduje o težkih duševnih epizodah, ki so se pojavljale v prejšnjih stoletjih in povzročale strašna razburjenja, zabode in krvoprelitja.

Povest o graščaku, ki se je v past ujel

Je dobra humoreska iz peresa priznanega pisatelja Franceta Bevka.

All je človeški rod v svet?

Na to vprašanje odgovarja v zvezi z naj-novejšimi pomisleki o poizkusu prido-slovca in kirurga Petersa.

Pismo Fedora Dostojevskega iz let 1860-1869 je bilo nedavno odkrito in pripoveduje, kako je stal veliki pisatelj na morišču in čakal v mrtvaški košulji trenutka, da ga ustrele.

All bo uspela Byrdova ekspedicija?

K temu vprašanju se „Življenje in svet“ znova vrača, saj je omenjena ekspedicija eno največjih dejanj v zgodovini zemljepisnih raziskavanj.

Zimsko solnce na Adrij

mika marsikogar; v članku Ignacija B. o solnični Dalmaciji pozimi.

Otmica devonij med našimi južnimi brati

Je občasni, ki izumira; o njem minkavno pripoveduje dr. M. Kovačič.

O svetu kralja Amanulaha pove to in ono članek

Kako prodira evropska omika v islamski svet.

Dr. Fr. Gorišč zaključuje svojo razpravo, ki je vzbudila splošno zanimanje.

O naših imenih

Kramljanje Fridolina Žolne o kranjskem tepezu je dobilo v tej številki novo poglavje.

Fantije se izživljajo.

Vsakogar bo zanimal članek: Nove smeri v medicini.

dočim se J. Lesnikar oglašja k pozabljenemu vprašanju o

usodi odpuščenih kazencev

Te številke je priložena reprodukcija fotografije E. Planinška

Razorjeva skupina z Begunjskega vrha.

„Življenje in svet“ stane v novem letu 40 Din zaključena knjižica (po letniku), četrtno pa samo 20 Din.

Naročate pri upravi v Ljubljani, Knafljeva ulica 5.

* Odlikovanje. Predsednik poljske republike je g. Vladimira Arka, veleindustrijalca v Zagrebu, imenoval za kavalirja reda „Polonia restituta“ ter mu obenem podelil komanderski križ z zvezdo istega reda.

* Čehoslovaško odlikovanje. Gospod prezident Čehoslovaške republike dr. T. Masaryk je odlikoval g. Josipa Turka, hišnega posestnika in bivšega podžupana v Ljubljani, z redom Belega leva za državljanske zasluge.

* Imenovanje v državni službi. Minister pravde je pomočnika knjigovodje pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani, Josipa Zupana, imenoval za letniškega upravitelja pri deželni sodišču v Ljubljani.

* Izpremembe v vojaški službi. Kakor javlja „Vojni list“, so trajno upokojeni: ekonomski polkovnik Viktor Kristan, administrativni podporočnik ekonomske stroke Nikolaj Čop in strokovni podporočnik Anton Jamnikar. Podnadredni IV. pehotne podoficirske šole Ivan Mikar je odlikovan s medaljo za vojaške vrline. V letalski stroki so imenovani: poročnik Stanko Balanč za pilota - lovca, podporočnik Ladislav Štrus, Alojzij Golouh in Avgust Pevec za voje pilote. Administrativni podporočnik sanitetne stroke Janez Godičelj je kot komisar podeljen osješki stalni vojaški bolnici.

* Kongres ruskih inženjerjev. V dneh 15., 16. in 17. februarja se bo v Beogradu vršil kongres Udruženja ruskih inženjerjev. Inženjerji, ki so v državni službi, dobe petdnevni dopust, ako se udeležijo tega kongresa.

* Nasvet. Prejeli smo: Ker ima slovenščina za domačega sajca lepo enotno besedo kunc, bi svetoval novostanovljenemu društvu za rebo to žival izraz kunc in naziv društva „kuncersko društvo“.

* Kuncerejec. Poleg mnogih krasnih naravnih posevkov naših pokrajin po zim, vsebuje ta številka polno raznih zanimivih člankov, ki se nanašajo tudi na naš zimski sport, kakor „Zimski klima in zdravje“, „Naše sportno smučarstvo“ itd. Posebno opozarjamo naše smučarje na članek „Smučke ture v Sloveniji“, ki popljuje vse kraje, ki so dostopni za smučke ture in za vezbanje v smučarstvu. Omenjena številka „Slove-

nije“ je po slikah kakor tudi po svoji vsebini ena najboljših do sedaj izdanih števil ter priporočamo vsakemu smučarju, da si jo pravočasno nabavi, ker je številko izvodov omejeno. Dobi se v vseh večjih knjigarnah. Zvezi za tujski promet v Ljubljani, Dunajska cesta 1, in v Tourist - Office v Mariboru.

* Vinski sejem v Krškem. Kmetijska podružnica v Krškem priredi 23. januarja v prostorih občinske posvetovalnice velik vinski sejem.

* Slovenska zimskosportna revija. Zveza za tujski promet v Sloveniji je izdala te dni 5. in 6. številko svojega glasila „Slovenija“, ki je vsa posvečena zimskemu

* Kvalifikacija odnosa podlaga za razvrščanje uradnikov. Redukcija uradnikov, ki je bila naznanjena takoj, ko je prišlo do izpremembe političnega stanja v državi, je eno najvažnejših vprašanj, s katerimi se bavi današnja vlada ter vsi ministri v svojih resorih. To vprašanje se pretresa sedaj v posameznih ministrstvih, da se določi osebe, ki bodo reducirane. V ministrstvih so sestavljene manjše komisije, ki sestavljajo imenik uradništva v posameznih ministrstvih v svrhu, da se dožene, kateri izmed uradnikov so kvalificirani in kateri brez kvalifikacije. Vprašanje kvalifikacije bo edina podlaga, na kateri se bo vršila redukcija uradnikov.

* Izplačevanje uradniških razlik v Splitu. Finančna direkcija v Splitu je predvčerajšnjim začela državnim uradnikom izplačevati razliko v plači iz leta 1923. in 1924.

* Naša razstava v Ameriki. Velika biblioteka v kalifornskem velenestu Los Angeles, ki v vsakem oddelku za tujo književnost priredi vsak mesec po eno razstavo, posvečeno posameznim narodom, je prošlega meseca prvič pridelila jugoslovnsko razstavo. Razstavljena so bila ročna dela in veziva iz posameznih krajev naše države ter razne narodne noše. Razstavljene so bile tudi fotografije naših srednjeveških starin in romantičnih krajev naše kraljevine ter boljše naše publikacije s portreti uglednejših naših književnikov. Novejšo našo umetnost zastopajo reprodukcije umetnin glasovitega kiparja Meštrovića. Ameriški publiki se je na ta način nudila priložnost, da se upoza na našo domovino in njenimi kulturnimi deli.

* Velika tatvina v Gorjah. Pekovski mojster Alojzij Arh v Gorjah pri Bledu je predsončnim nenadoma ugotovil, da mu je zmanjkalo iz omare nad 6000 Din gotovine. V hiši Arhovič je zaradi tatvine lepega zneška razumljivo nastalo veliko razburjenje. Kdo bi bil tat, se nikakor ni moglo ugotoviti. Seje ko so naslednje jutro opazili, da je izginil pomočnik Mirko Pretnar, so bili na jasnem, kdo se je polastil denarja. Ubežli Pretnar je doma iz Siške. Star je 29 let, srednjevelike postave, temne pokli, črni las, ima pristrizene črne brčice in je nekoliko grbav. Pobežnil je bržkone proti Zagrebu.

* Aretacije zaradi umora Armenca Takvorjane. Zdi se, da je sarajevska policija prišla na pravo sled storilcu misterioznega roparskega umora, ki je bil dne 26. decembra izvršen nad armenskim trgovcem Takvorom Takvorjanom pri Alipašinem mostu. Predvčerajšnjim je sarajevska policija aretirala delavca Josipa Kravica, na katerega je letel sum, da je izvršil umor. Orožniki so najprej zaslišali njegovo mater ter se jo ugotovilo, da Kravič v kritični noči ni bil doma. On pa je izjavil, da je bil one noči v Sarajevu. Ta izjava pa se je izkazala kot neresnična. Pri hišni preiskavi v njegovem stanovanju se je našlo mnogo denarja. Tudi si je v zadnjih dneh kupil novo obleko. Našel se je pri nem krvav nož in tudi perilo je bilo krvavo. Tudi šop 10 dinarskih bankovcev je bil okrvavljen. Kravič je bil aretiran in izročen sodišču.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko dosežejo s vestno porabo prirodnih grenčice „Franz Josef“ vitko postavbo. Mnogi profesorji priporočajo tudi grenčico „Franz Josef“ kot izborno sredstvo proti žilni srca. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* Delavski sindikat v Subotici razpuščen. V Subotici je policija v ponedeljek zapečatila vse prostore neodvisnih delav. sindikatov, organizacija kot taka pa je razpuščena. List „Organizirani radniki“, glasilo neodvisne delavske stranke v Subotici, je policija zaplenila zaradi članka, v katerem se izjavlja, da se bo organizacija pritožila na Ligo narodov.

* Roparski napad na „Američane“. V bližini Kaštela Starega pri Splitu so doslej neznan razbojnik napadli Ivana Čavko in Bariso Božić, ki sta se vrnila iz Amerike. Razbojnik so se nameravali polastiti ameriškega denarja. V borbi je bil Božić težko ranjen, Čavko pa je lahko poškodovan. Napadenima bi se bilo najbrže še slabše godilo, če bi se ne bil v kritičnem času pripeljal mimo avtomobil trgovskega zdravnikarja dr. Matjaša. Napadalcu so nato pobegnili v bližnji gozd. Zdravnik je ranjencema nudil prvo pomoč in ju prepeljal v spitiško bolnico. Orožniki so se takoj podali na izsledovanje zločincev in jih končno tudi zločili. Izročeni so bili sodišču.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izvršitev.

* Odebeli ljudje lahko doseže

a—Prekmurska učiteljska pravda. Danes 17. t. m. se bo vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem ob 10. dop. na št. 53. zanimiva razprava v tiskovni tožbi ravnatelja meščanske šole v Dolni Lendavi gosпода Josipa Goriška proti Juliju Kontlerju, šolskemu upravitelju v Turnišču v Prekmurju, rojenemu v Dolni Lendavi G. Gorišek je tožil zaradi žaljivih točk, ki jih je objavil G. Kontler v Klekovihi »Novinah« meseca junija lanskega leta pod psevdonimom »Peter domačin«. V zadevi so se obširno zaslizavale številne priče iz učiteljskega stanu in bo razprava pokazala, v kako težkih razmerah živijo čisto naši učitelji »priškolci« v Prekmurju. Razprava bo javna in se je torej lahko učitelji udeležiti.

se je zopet zavedel. Glasilec iz Maribora se prišel na pomoč tudi kasilci iz Pobrežja in Studencev. Po kratkem napornem gašenju se je posrečilo ognjen udušiti ter obvarovati podjetje še pred večjo škodo, katero cenijo na 60.000 Din.

a—Nezgoda. Dvornik Jernej Jesenko iz Brezna pri Ribnici se je ponesrečil, ko je vozil drva s sammi. Sami so se nagubile ter je krajni hlopad drvarju na nogo in mu jo zlomil. — Tri letni Franček Krepič iz Račja je padel s stola in si zlomil desno nogo. Oba ponesrečenja so odpeljali v mariborsko bolnico.

Iz Celja

a—Statistika celjske javne bolnice. V celjsko javno bolnico so preteklo leto sprejeli 3866 bolnikov. Od teh je umrlo 265, med njimi 173 običnih, revščev, ki jih podeljuje občine pošiljajo v bolnico v njihovih zadnjih urah. V bolnici je bilo rojenih 184 otrok. Vsekar je bila umrlivost izredno majhna, kar je v glavnem zaslugi vestnih in sposobnih zdravnikov ter strežniškega osebja. V isti meri pa tudi dobre uprave.

a—Malomarnost. Gotovci celjski hišni posestniki nikakor ne morejo ali nečejo razumeti, da je treba hodnike pred hišami v zimskem času posipati. Menda le čakajo, da se ta ali oni pasant ponesreči. Celjska policija je začela nekoliko bolj paziti na take malomarne posestnike in so bile večkrat do polnoče vložene kar 4 tozadevne ovadbe.

a—Krvoločni volčjak. Posestniki Telj Pleterški, stanujoči v Liscach, je pred dnevi na domačem dvorišču raztrgal neznan pes volčjak 2 kosi, vredni 100 Din.

PRAVI UŽITEK

so prazne kave (fino aromatične mešanice) trdke

ANTON FAZARINC — CELJE.

a—Vzgladen tovariš. Delavec Slavko Berglez se je vozil 9. t. m. z vlakom iz Kranja v Celje s trebnjem za kruhom. Med vožnjo se je seznanil z brezposelnim delavcem Ivanom Catrom iz Črnljic pri St. Jurju ob južni železnici, s katerim sta kmalu postala prav dobra prijatelja. Čater je Berglezu obljubil, da mu bo v Celju preskrbel službo, in ga končno naprosil, naj mu posodi svojo nedeljsko obleko, ker ga je sram v slabi obleki stopiti pred znane ljudi v Celju, ki ga dobro poznajo še iz njegove bivše službe na Lavi pri Celju Berglez mu je izročil celo obleko in klobuk, vse skupaj vredno 700 Din. Ko sta prispela v Celje, je Čater odpeljal Bergleza k posestniku Slokanu na Lavi, kjer je dobil Berglez službo in stanovanje, dočim se je Čater še istega dne odpeljal v St. Peter v Savinjski dolini, kjer je imel baje še izterjati večji znesek. Obljubil je, da se bo takoj naslednji dan vrnil v Celje in Berglezu izročil njegovo obleko. Ker pa Čatra še do danes ni bilo nazaj, je Berglez zadelo prijavil policiji.

a—Ukradena napisna tabla. V noči od 14. na 15. t. m. je ukradel neznan žlikovec z večin vrst železno napisno tablo zdravniške dr. Josipa Bobisuta in z njo brez sledu izgubil.

Iz Kranja

a—«Edinost» vabi vso napredno mladih na Kranju. ki ima veselje do glasbe, k udeležbo v vseh vrstah glasbenih odsekih. Pri glasanju za člane vsak četrtek v lastnem lokal, za članice vsako sredo od 8 dalje v Narodnem domu. Člane in ostalo naklonjeno občinstvo vabimo na društveni »jour fix« v soboto v veliki dvorani Narodnega doma.

Iz Zagorja

a—Podružnica Kmetijske družbe v Zagorju ob Savi bo naročila večjo množino vrtnarskih in cvetličnih semen iz Erfurta v Nemčiji. Interesenti naj se javijo pri tajniku, učitelju g. Koprivi, ki ima na razpolago tudi tozadevne cenike. Naročila se sprejemajo do vključno 20. t. m. — V nedeljo 20. t. m. bo podružnica priredila v zagorski šoli predavanje o uporabi umetnih gnojil. Predaval bo takoj po prvi maši ravnatelj kmetijske družbe g. inž. R. Lah. Kmetovalci, udeležite se tega predavanja v čim večjem številu!

a—Navetčan življenja. Te dni se je hotel v bolnici bratovske skladišne KID na Javorniku zastopiti 22letni tovarniški delavec F. M. Na nepojasnjen način je nekje v bolnici našel steklenico lizola ter izpil smatno količino tega strupa v bolniški kopalnici. Na njegovo srečo so ga uslužbenki takoj našli. Pozvan je bil tovarniški zdravnik g. dr. Schwab, ki je mladeniču takoj izpral želodec ter ga dal prepeljati v splošno bolnico v Ljubljano. Motiv tega dejanja je najbrže beda.

a—Sokolsko društvo na Jesenicah bo priredilo v nedeljo 20. t. m. prvo društveno smučarsko tekmo Start bo ob 9. dopoldne izpred osnovne šole Proga vodi od tod skozi Hrenovico, čez most Pod Možakijo in zadaj za Savo čez Kočno na Poljane; tu zavije na levo čez brda, gre strmo navzdol na Dobravo, nazaj čez brv pri Javorniku, tu se povzpne nad Lukanom čez Ljubljansko železniško progo, vodi preko Nove vasi čez Telečnik na Jesenice, kjer je cilj pred gostilno pri »Mesačju«. Tekmovalcev z Jesenic je prijavljenih 22, od Sokola na Javorniku pa 12; slednji tekmujejo izven konkurence. Vsi tekmovalci se zberijo jutri ob 8. v sokolski telovadnici na Jesenicah, kjer se bo vršil tudi zdravniški pregled.

Iz Litije

a—Hlmen. V ponedeljek se je poročil v Ljubljani g. Rudi Tisler, sodarski mojster v Litiji, agilon član našega Sokola z go. Ano Planinškovo, posestnico na Frlci. Sokolskemu paru naše čestitke!

a—Članom SPD Litije. Člani, ki reflektirajo na trikratno železniško ugodnost, naj oddajo legitimacije društvenemu tajniku g. Zupančiču v Litiji, zagorski člani pa g. Mrnuhu. Rok do konca januarja.

a—Kri si je zastupila. Gdč. Olga Bizjavova iz Gradca pri Litiji se je ranila z rjavim žebeljem in si je zastupila kri. Ker je odšla mladenka takoj k zdravniku, je upati, da ne bo imela nesreča za njo posledic.

Iz Novega mesta

a—200 korakov proč od svoje hiše zmrznil. Na Prehodu pri Potovnem vrhu je zmrznil mlinar in posestnik g. Talovsky s Poljskega vrha. Pozno zvečer se je vračal domov iz mesta ter v visokem snegu radi teme najbrže zgrešil pot. Taval je, dokler ni utrujen sedel v sneg in zaspal za večno. Po naključju je našla Taborskega njegova lastna hči, ko je šla zgodaj zjutraj pranje črva za koline. Taborsky je zmrznil doma, 200 korakov oddaljen od svoje hiše in domačih, ki so nestrpno pričakovali njegovega povratka. Pogreb tragično preminulega posestnika se je vršil 14. t. m. Blag mu spomin!

a—Tatvina vola pojasnjena. Posestnica Marija Hrovatova iz Gotne vasi je te dni srečno prišla do vola, ki ga ji je pred kratkim ukradel neznan tat. Vola so našli v krškem okraju pri posestniku Martinu L. Temu je prodal vola mešetar Janez Kobe iz Smolenje vasi. Po njegovem pripovedovanju je on kupil vola od nekega Hrvata, ki ga pa ne pozna po imenu. Orožniški podnadrednik Gregorinčič, ki je vodil preiskovanje, je privedel Kobeta na tukajšnje sodišče, kjer so mu odvzeli pri telesi preiskavi 2090 Din in ga izpustili, ker ni podana nevarnost pobeга. Sodišče je uvedlo zaradi ukradenega vola kazensko postopanje proti prodajalcu Kobetu in kupcu L.

a—Mestna hranilnica je z novim letom znižala obrestno mero na vloge od 7 na 6 in pol odstotka.

a—Nabavljalne zadruga državnih nametencev se je preselila iz svojih dosedanjih prostorov, ki jih je imela v najemu pri okrajnem sodišču, v svoje lastne, lepo urejene lokale na Glavnem trgu. Kakor je znano so te preureitve iz zadnje četrti velike stanovanjske hiše krojaškega podjetnika g. Midorferja.

Pomlad v cvetju

Na pustno soboto 9. februarja se vrši v vseh prostorih Fabora velika predpustna maskirada pod naslovom »Pomlad v cvetju«, in bo gotovo najlepše prireditve letošnjega predpusta. Vsi prostori bodo v stilu naslova preurejeni in dekorirani s pomladnimi cvetjem, kar bo blagodejno vplivalo na cenil. občinstvo, posebno še, ko bo umetna razsvetljava spopolnila vso krasko scenarije. Osmutek in dekoracijska dela se izvršijo po predlogih br. prof. Siča, ki je tudi prevzel to prireditev, ker bo sigurno v polni meri zadovoljila najstrožje kritike, posebno še ko bo vladala družabna harmonija.

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV

Petek, 18. januarja.
DOBOVA: ob 19. uri g. V. Kravos: Orosob svetovne vojne, s sklop. slikami.
LJUBLJANA: ob 20. uri govorniški tečaj, drug sestanek.

Sobota, 19. januarja.
RIENICA: filmsko predavanje »S kinokamero okoli sveta«.
LJUBLJANA: filmsko predavanje »Svetovna vojna«, II. del.

Nedelja, 20. januarja.
VRHNIKA: ob 15. uri g. prof. Volavšek o žen v raznih dobah in pri raznih narodih.
DRENOVGRIC: ob 14. uri g. Likozar o gospo darstvu.

LJUBLJANA: filmska predavanja o »Svetovni vojni«, II. del.
RIENICA: filmsko predavanje »S kinokamero okoli sveta«.

Ponedeljek, 21. januarja.
LJUBLJANA: ob 20. uri v Kazini univ. prof. dr. Zarnik o prenašanju dednih lastnosti.

Torek, 22. januarja.
LJUBLJANA: dramski tečaj.

Dopisi

JEŽICA. Dramatični odsek Sokola na Ježici je priredil na Silvestrovo izbrano uspešno igro: »Prijudni komisar«. Dne 20. t. m. pa bodo predstavljali na odru v Sokolskem domu »Vdovo Rošlínko«, ki je že na mnogih podelitvah odrih pravo uspeha. Začetek predstave je točno ob 20. Po predstavi bo prosta zabava v prostorih gostilne g. Ramovža.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Sport

Desetletnica JNSa. 28., 29. in 30. junija bo Jugoslovanski nogometni savez proslavil desetletnico svojega obstoja. Ta proslava je zamišljena v velikem stilu. Na njej bosta sodelovali Čkoslovaška in Bolgarija. Vršile se bodo tri zanimive nogometne tekme, in sicer Bolgarija: Jugoslavija, Čkoslovaška: Bolgarija in Čkoslovaška: Jugoslavija.

Kongres Jugoslovanskega olimpijskega komiteja je na prošnjo vseh zagrebških članov odločil na 2. in 3. marec.

Izpremema pri »Sportistu«. Dosedanji urednik beogradskega sportnega lista »Sportista« je odločil svoje mesto. Njegov naslednik še ni znan.

Knud Larsen bokarski prvak Evrope. V Kodanju se je 2. dni vršila pred 7000 oseb borba za prvenstvo Evrope v peresni kategoriji. Sestala sta se skandinavski prvak Knud Larsen (56,7 kg) in italijanski prvak Quadriani (56 kg). Po točkah je zaslužen za Knud Larsen ter s tem postal evropski prvak v peresni kategoriji.

Čkoslovaški nogometaši v Ameriki. Iz Prage javljajo, da nameravajo trije čkoslovaški nogometaši, in sicer Joska (Slavija), Bayer (Viktoria Žižkov) in Mraz (Meteor VIII) odpotovati v Ameriko, kjer bodo nastopali za čikaško Sparto.

Nova svetovna rekorda Matthiessena. Matthiessen je izboljšal svoj let 1909, postavil rekord v hitrem drsanju na 1000 metrov na 1:21.1. V Davosu je tudi na 500 m s 43 sek. postavil nov rekord, Torej: 0.7 kun. Ker pa je Matthiessen

Gospodarstvo

Rekordna produkcija slovenskih premogovnikov v novembru

Produkcija slovenskih premogovnikov se je v novembru dvignila na dosedaj še nedoseženo višino. V rudnikih Slovenije je bilo v tem mesecu nakopanih 196.497 ton premoga napram 165.475 tonam v oktobru in 130.757 tonam v septembru. Napram produkciji v novembru 1. 1927 (ki je bila do takrat najvišja) se je v novembru pret. leta povečala za 4.302 tone ali 2.2 odstotka. To povečanje produkcije je posledica produkcijskega zastoja v septembru in oktobru zaradi hudega pomanjkanja vagonov. Navzlic tako znatno povečani produkciji pa je bila oddala premoga še večja, kajti znašala je 200.337 ton napram 178.684 tonam v oktobru.

V novembru so rudniki oddali železnice 89.977 ton (v oktobru 72.697, v septembru 66.486) brodarstvu 734 ton (309, 278), industriji 76.361 ton (69.841, 63.117), raznim strankam 17.658 ton (19.265, 13.933), sami so porabili 10.828 ton (10.211, 8.102), izvozili pa so 4779 ton (6363, 6720).

Povprečno število zaposlenih rudarjev se je ponovno dvignilo na 9142 napram 8869 v oktobru, 8657 v septembru in 8052 v avgustu; v ostalem pa je bilo zaposlenih 257 uradnikov (v oktobru 258) in 243 paznikov (245).

V prvih 11 mesecih pret. leta je znašala produkcija 1.679.031 ton napram 1.737.459 tonam v istem razdobju l. 1927. Napram letu 1927 je torej produkcija manjša za 58.428 ton. To zmanjšanje produkcije pa ni posledica nazadovanja možnosti oddaje premoga, temveč je posledica nepravil, s katerimi se je imela boriti naša premogovna industrija tekom leta (pomanjkanje vagonov ter pomanjkanje s prometnim ministrstvom zaradi nakupnih cen premoga).

Zasedanje tarifnega odbora. Včeraj se je v Beogradu sestal tarifni odbor, da razpravlja o končni redakciji predloga o novi luški in lokalni tarifi, ki je bil sestavljen lani v jeseni na podlagi ankete tarifnega odbora s posameznimi skupinami interesentov, kakor tudi o reformi lokalnih luških tarif. Glede uveljavljanja novih luških in lokalnih tarif, ki predvidevajo povišanje tarif za 5 do 10 %, se zatrjuje da namerava prometno ministrstvo te nove tarife takoj uveljaviti, dočim želijo gospodarski krogi, da bi tarife stopile v veljavo šele 1. aprila.

Točilnice stojiščim gostom. Notranji minister je izdal velikim županom naredbo, da morajo strogo paziti, da se bodo točilci alkoholnih pijač stoječim gostom strogo držali predpisov čl. 83. pravilnika, ki določa, da v takih obratovalnicah ne sme biti miz in nikakršnih sedežev za posetnike, ker je dopustno streliti stoječim gostom. Glede odpiranja in zapiranja za točilce ne velja odredba čl. 58 pravilnika (gostilne), temveč velja splošni predpis o odpiranju in zapiranju obratovalnic. Prizadete točilce opozarjamo, da so veliki župani naročili podrejenim oblastvom, da izvršijo revizijo točilnic stoječim gostom in da so dobili tak nalog tudi organi finančne kontrole. — To velja za točilce po pravilniku o gostilnah in kavarnah (okrepčevalnice, vinarstvo, slaščičarne v krajih z nad 5000 prebivalci). Za trgovske točilce, ki nimajo posebne pravice za točenje alkoholnih pijač, zlasti v krajih do 5000 prebivalcev (ki niso mesta ali kopališča) in ki nimajo po prejšnjih zakonih pravice točiti žganje, pa velja kakor znano ukinitve točilne pravice od 1. t. m. dalje.

Letošnja produkcija sladkorja v naši državi cenil mednarodno združenje za sladkorno statistiko na 127.000 ton napram 83.000 tonam v letu 1927-28, kar predstavlja povečanje za 44.000 ton ali 52 odstotkov. Vsa evropska produkcija sladkorja bo po tej statistiki znašala v l. 1928-29 5.241.000 ton napram 4.916.000 tonam v l. 1927-28, prirastek znaša torej 6 odstotkov. Med vsemi

Vselej, kadar pridate v dotiko s tujimi osebami, Vas najlaže očuvajo od opasnosti nalezjenja ANACOT - PASTILJE DRJA. WANDERJA.

profesional, ta rekorda ne bosta priznana.

Angleški lahkoletniki ne gredo v Los Angeles. Angleški lahkoletniški savez je sklenil, da zaradi prevelikih stroškov ne bo poslal svojih lahkoletnikov na Olimpijado v Los Angeles.

Tex Rickard, znani bokarski manager, ki je, kakor znano, pred kratkom umrl, je zapustil premoženje 800 milijonov Din.

laško v Škofji Loki. (Pogoj so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 8. februarja se bo vršila pri ministrstvu za vojsko in mornarico, oddelek za mornarico v Zemunu, oštalna licitacija glede dobave 40.000 kg testenin. (Pogoj so na vpogled pri istem oddelku.)

Borze

16. januarja.
Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet neobičajno velik, plasti v devizah na Dunaj (za 2 milijona Din), New York, Curih, London in Berlin. Potreba v devizah na New York in Trst je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaj deviz na London, New York in Berlin so dalje čvrsti. Narodna banka, ki je zadnjega pol leta držala nespremenjen tečaj devize na Curih pri 1095.6, je danes la tečaj za malenkost dvignila na 1095.75.

Na zagrebškem elektnem tržišču so tečaj Jovne škode ostali nespremenjeni. Promet je bil zelo slab. Trgovalo se je samo za februar ex po 418, dočim je kasa notirala 443-445. Investicijsko se je okrepilo; prvotno se je trgovalo po 86.25, pozneje pa po 86.5. Zasebne vrednote so bile zanemarljive. Med bančnimi papirji so bili samo zaključki v Prastedion pri višjem tečaju 922.5 v Union banki po 56.5 in v Jugobanki po 91. Med industrijskimi vrednotami pa se je trgovalo samo Slavonija po 5. Trboveljska notira 480 — 485.

Devize in valute.
Ljubljana. Amsterdam 22.82—22.88 (22.85), Berlin 13.395—13.695 (13.545), Bruselj 0—7.918, Budimpešta 0—9.937, Curih 1094.25—1097.25 (1095.75), Dunaj 7.9804—8.0204 (8.0054), London 275.98—276.78 (276.38), New York 56.76—56.96 (56.86), Pariz 221.53—223.53 (222.53), Praga 168.2—169— (168.6), Trst 297.14—299.14 (298.14).

Zagreb. Dunaj 7.9904 — 8.0204, Berlin 13.53 — 13.56, Budimpešta 9.922 — 9.952, London 275.98 — 276.78, New York 56.75 — 56.95, Pariz 221.55 — 223.55, 1094.25 — 1097.25, Praga 168.20 — 169—, Milan 297.058 — 299.058.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.31, London 25.2175, New York 519.95, Milan 27.205, Praga 15.385, Dunaj 73.075, Budimpešta 90.68, Berlin 123.575, Bruselj 72.275, Amsterdam 208.475, Varšava 53.20, Bukarešta 3.125, Sofija 3.755.

Banki.
Ljubljana. Vojna škoda 440 den., Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 denar, Prastedion 920 den., Kreditni zavod 175 denar, Vevče 120 den., Ruše 260—280.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 443 — 445, kasa 443 — 445, za februar brez kupona ter možnosti dobika in amortizacije 418 — 419, investicijske 86.25 — 86.5, agrarne 52.5 — 53.5, bančne vrednote: Prastedion 922.5 — 927.5, Union banka 56.5 — 57, Kreditna 93 den., Ljubljanska kreditna 125 — 126, Jugo 90.5—91, Narodna 70.10 den., Zemalska 138—140, Poljo nova em. 15.5 — 16.5, industrijske vrednote: Gutmann 199 — 205, Slaveks 101 den., Slavonija 5—5.25, Drava 475 bl., Isis 25—27, Vevče 120 den., Dubrovačka 505 bl., Trbovlje 430—435, Sečerača 465 den., Nar. mlinska 20 den.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza. (16. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključem so bili 4 vag. drv. Povpraševanje je za 1 vagon lepih orehovitih hlodov, od 25 cm premera naprej, od 2 m dolžine naprej, fco. vag. meja. Delovni pridelki: Tendence čvrsteja. Zaključem je bil 1 vagon pšenice. Nudi se pšenica (slov. post., mlavska tarifa, plač. 80 dni): baška za januar po 282.5 do 285, za februar po 287.5 do 290 za mare po 295 do 297.5; moka »Og« fco. Ljubljana plač. po prejemu blaga po 415 do 420; turščica: baška, umetno sušena po 310, času primerno suha po 295; ječmen: baški. 71 kg plač. po prejemu blaga po 315.5 do 320.

Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 46 vag. pšenice. 4 vag. moka in 12 vag. turščice. Pšenica: baška in gornje baška 235—240; banaška 232.5 — 235; sremška 237.5—242.5. Ječmen: baški 252.5 — 257.5; baški pomladni 270 — 280. Oves: baški in slavonski 240 — 245; banaški 235—240. Turščica: baška 245 — 250; za februar 257.5 — 262.5; za mare — maj 280 — 285; sremška 247.5 — 250; za februar 257.5 — 262.5. Moka: baška »Og« in »Ogg« 340—350; »2« 320—330; »3« 300—310; »4« 265—275; »7« 255—265. Otrbi: baški 175—185.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (15. t. m.) Na ameriških tržiščih in na budimpeštanski terminski borzi je bila tendence mlačnejša. Na dunajski borzi je bilo zanimanje za krušno žito zelo slabo. Jugoslovanska pšenica se je nudila za mare po 1.57 Kš ex šlep Dunaj, za maj po 1.60 Kš. Podunavska turščica notira za april 1.67 Kš, argentinska pa za maj 1.79 sh. cif. Trst. Uradno notirajo: pšenica: domača 84.5 — 85, maščarska poljska 37.5 — 38.25, jugoslovanska 85.5 — 86; riž: marchleidska 94.25 — 94.5, maščarska 83 — 83.25; turščica: maščarska 84.25 — 84.75, argentinska 86.25 — 86.75.

Dunajski »vinjski sejem (15. t. m.) Dogon 12.286 komadov, od tega 2722 iz Jugoslavije, 5671 iz Poljske in 2491 iz Rumunije. Za mesne svinje je bilo povpraševanje zaradi povišanih carin živahno ter se cene dvignile za 10 — 20 grošev. Pitane svinje pa so popustile za 5—10 grošev. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.15 — 2.25, angleške križane 2 — 2.30, kmečke 1.90 — 2.20, mesne 1.80 — 2.40.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 16. januarja 1929.

Višina barometra 998.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smerni vetra	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana	14	751.0	-7.1	88	WNW 2	1
Maribor	14	751.0	-7.0	90	WNW 1	1
Zagreb	14	752.1	-8.0	90	WNW 1	1
Beograd	14	752.1	-5.0	90	WNW 1	1
Sarajevo	14	753.1	0.0	90	WNW 1	1
Skopje	14	753.1	0.0	90	WNW 1	1
Dubrovnik	14	753.1	0.0	90	WNW 1	1
Sofia	14	750.6	-1.0	65	NNE 1	9

Solnce vzhaja ob 7.36, zahaja ob 16.45, luna vzhaja ob 10.41, zahaja ob 22.31.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani — 5.5 najnižja — 8.3, v Mariboru — 8.0, v Zagrebu — 8.0, v Beogradu — 6.0, v Skopju — 3.0, v Splitu 0.0.

Dunajska vremenska napoved za četrtrek: Pretežno vetrovno in mrzlo. V severnih Alpah mestoma sneg.

Iz življenja in sveta

Povest o zakladu in Materi božji

Pri Jivovi na Moravskem se nahajajo razvaline starega gradu Tepence. Med ljudstvom je razširjena govorica, da so pod razvalinami gradu zakopani velikanski zlati zakladi Marsikdo je v svoji naivnosti verjel tej pravljici in je na skrivaj skušal izkopati zaklade, vendar pa doslej še nikomur ni bila sreča mila. Nedavno pa se je po Jivovi in okolici jela širiti vest, da so zaklad našli in dvignili. Zgodilo se je namreč takole:

Jivovskemu cerkovniku

se je po njegovih lastnih besedah prikazala Mati božja in mu namignila, da je pod razvalinami tepenskega gradu zakopan zaklad. Hrabrila ga je, naj prime za kramp in dvigne zaklad iz zemlje. Prikazen se je ponovila dvakrat, trikrat. V tretje se je cerkovnik odločil, da gre res kopat in iskat zaklad v zemlji. Kopal je na raznih mestih, vendar brez uspeha. Ko pa je odšla ura dvanaest, se je Mati božja prikazala v četrti in je vodila cerkovnika naravnost na mesto, kjer je bilo treba kopati... Cerkovnik je ubogal in je končno našel iskani zaklad — velik svečnik, mašni kelih, nekaj križcev in več molitvenikov.

Zakladu rasejo ušesa

Vest o izkopanem zakladu se je bliskoma raznesla med ljudmi in cerkovnik je čez noč postal zelo popularen. Od ust do ust je šla novica o velikanskem zakladu, ki ga je našel. Reklamno si je delal sam. Povedal je namreč star »zaupno« nekaterim prijateljem

Zločinec, ki je zahteval kastracijo samega sebe

V Essenu se je primeril slučaj, ki o njem govori vsa kriminalna in medicinska Nemčija. Neki triindvajsetletni mož je zahteval, naj se na njem izvrši skopljenje, da ga ne bo dosedanje stanje zavajalo več v naravnostne delikte, ki so ga že večkrat pritisnili na mejo konflikta z zakoni. Zadnjič je bil od sodnikov zaradi tega obsojen na štiri mesece ječe in tedaj je zahteval, da se ga kastrira. Na podlagi zdravniške preiskave njegovega duševnega stanja je sodišče privolilo v zahtevo in skopljenje se je izvršilo.

Nastale pa so neugodne posledice. Po operaciji je bila ovira, ki je mladeža moza onemogočala v družabnem življenju, odstranjena, zato pa so se pokazali fiziološki nedostaki. Mož je izgubil na teži in tudi sicer so ga jele mučiti neznosne bolečine. Zdravniki menijo, da izvira to od neurejenega delovanja žlez in da se da popraviti. Stvar je načelno silno zanimiva, ker nudi zanimiv praktičen primer in naravnost sili k razmišljanju, kaj naj stori v bodoče družba z naravnstvenimi zločinci, ki jih ječa ne more popobljšati.

Odstopivši afganistanski kralj Aman Ullah in kraljica Suraja
Kralj je postal žrtev inozemskih spletk in se je onemogočil s reformami evropskega izvora.

St. Hočevar:

Iz pasjega dnevnika

Pravno se nam godi slabše ko vsem drugim živim bitjem. Edino kače so še na slabšem, zakaj njihovo življenje se kaznuje s smrtjo. Samo nas obdavičje! Zato, ker smo na svetu, zahteva država davek. Pes brez denarja je za državo tisto, kakor kača. Rad bi vedel, kaj bi bila po tej logiki kača, ki bi imela denar! Ali bi postala finančni direktor? Da, to bi rad vedel!

In še to bi rad vedel, kaj bi rekli ljudje, če bi zahtevali od njih, da nosijo potrdilo o plačanih davkih okoli vratu, namestu kravate? Pri nas, pravijo, se je ta metoda dobro obnesla. Zakaj je ne raztegnemo na splošnost?

Čemu ta hinavščina? Saj vendar nismo nikoli izjavili, da sovražimo umetnostne razstave, cerkve, koncertne dvorane in slične prostore! Zakaj nam kar s prepovedjo zabranjujejo vstop v te lokale? — Samo zato, da človek tam sam gospoduje! Zato, da se neprestano vseh potrdila, ki ga je izdal same-

in znanec ter jim zabičal, da morajo o tem molčati kot grob. Znanci so pod obljubo molččnosti zaupali vest raprej in kmalu je vsa Jivova govorila o najdenih rečeh. Ljudstvo je trumoma drlo k cerkovniku, da bi na lastne oči videlo zaklad. Cerkovnik pa je ljudi prijazno sprejemal, jim razkazoval zaklad in pripovedoval, kako se mu je prikazala Mati božja. Končno je prišla stvar na uho orožnikom.

Cerkovnikov tovariš

Sledila je preiskava v cerkovnikovi hiši in preiskava v župnišču. Pred sodnikom je cerkovnik priznal, da je »najdeni zaklad« vzel iz zakristije jivovske cerkve. Zato je preiskovalni sodnik odstopil zadevo okrožnemu sodišču, ki je klical cerkovnika na odgovor. Pri obravnavi je priznal, da je »najdene predmete« odnesel iz zakristije in jih zakopal pod razvalinami starega gradu. To je storil prvo noč. Drugo noč je svečnik, kelih, križce in mašne knjige odkopal ter pripovedoval ljudem o zakladu. Da se mu je prikazala Mati božja, si je izmislil sam, da bi s tem razvnel zanimanje naivnega ljudstva.

Pri preiskavi je bil zaslišan tudi jivovski župnik. Izjavil je, da so bili odnešeni predmeti brez vrednosti, ker jih cerkev ni več rabila. Župnikova izjava je bila odločilna: sodišče je cerkovnika oprostilo, ker so bile odnešene reči brez vrednosti in ni bil nihče škodovan...

In tako Jivova ni postala božja pot.

Odpust na podlagi grafološke izjave

Berlinski listi najavljajo interesanten slučaj, ki se bo v kratkem obravnaval pred berlinskim kazenskim in civilnim sodiščem. Neko veliko industrijsko podjetje je zaposlovalo nameščenca, ki je 15 let užival popolno zaupanje svojih šefov ter je imel važno in ugledno pozicijo. Nekega dne mu je poštni sel prinesel domov pismo, ki je delovalo nanj kakor strela z jasnega. Dobil je namreč službeno odpoved, brez navedbe vzroka in z odpravnino v gotovini.

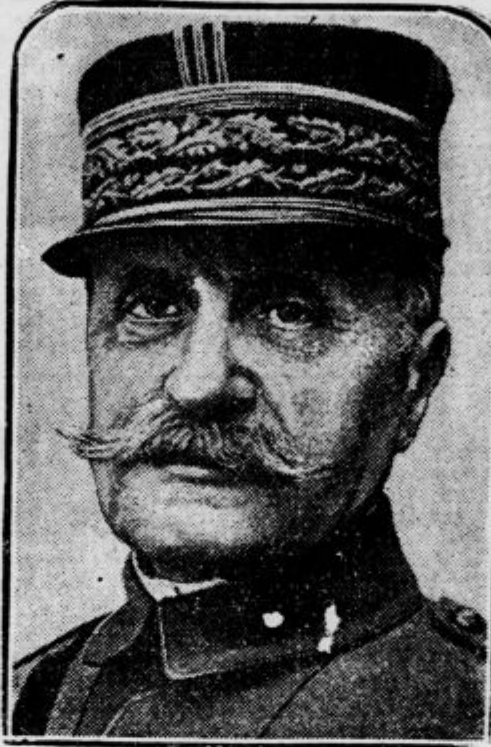
Mož si ni vedel pojasniti čudnega postopka. Skelelo ga je zlasti to, da mu je odpovedno pismo strogo zabranjevalo še kdaj prestopiti prag podjetja. Poizvedoval je vztrajno po vzroku odpovedi in je končno dočkal, da se eden izmed solastnikov podjetja že delj časa bavi z analizo pisave. Na podlagi grafoloških izjav je začelo podjetje odpuščati uradnike in jih nadomeščati z novimi. Med temi je bil tudi mož, ki je 15 let nepretrgoma vršil svojo službo.

Krivčni postopek na podlagi grafološke sodbe se mu je uprl do skrajno-

sti. Vložil je proti podjetju tožbo, češ da pomeni postopek v njegovem primeru izraz nezaupanja in da meji celo na obrekovanje. Ker se je odpust izvršil samo na podlagi izjave nekega specialista v grafološki stroki in sodej praksa ne pozna doslej sličnih slučajev, vlada za ta proces, ki je že doslej dvignil mnogo prahu, zlasti v krogih delojemalcev in delodajalcev, ogromno zanimanje.

Maršal Foch med življenjem in smrtjo

Kakor poroča korespondenca »United Press«, je francoski maršal Foch zelo resno obolel. Če mesece in mesece trpi na boleznih srca, vendar do da-

nes ni nastopilo zaželeno izboljšanje, pač pa nepričakovano poslabšanje. V pariški hiši, ki mu jo je v znak hvalečnosti poklonila francoska vlada po premirju l. 1918., zdravi silovalega maršala sedaj njegov stalni telesni zdravnik in še šest drugih specializiranih zdravnikov. V ponedeljek zjutraj je imel maršal srčni napad, med katerim bi se bil kmalu zadušil. Že pol leta je maršalovo zdravje resno zrahljano in ga ovirajo pri izvrševanju reprezentativnih dolžnosti. Foch je sedaj v 77. letu in njegov telesni zdravnik pravi, da je bolčen še le prvič potrkala na njegove duri.

Smrt kralja ameriške pšenice

James Patens, kralj pšenice v ameriškem Chicagu, je umrl. Še l. 1909. je bil navaden farmar. Od l. 1910. dalje se mu je posrečilo obogatiti v sijajni konjunkturi. V par letih se je povzpelo do nezasičenega blagostanja. Nakupil je velikanske množine pšenice po nizki ceni, jo imel nekaj časa v skladiščih, potem pa jo je začel prodajati in je v kratkem postal diktator za pšenico na ameriški borzi. Imel je toliko kapitala, da je lahko vsak trenutek prekučnil tečaje na borzi. Patens je imel velikanski informativen urad, kjer je nad 400 nameščenec zbiral beležke o pšenični ceni. Zgoščena poročila je dobil Patens vsak dan na mizo v kratkem izvlečku in ko jih je preštudiral, je odšel na borzo, kjer je vršil operacije z velikansko spretnostjo, ki je spravljal v osuplost najboljše veščake v njegovi stroki.

Živi mrtvec

Pred dobrimi petimi leti je izginil iz Berlina 17letni Erik Mühle, ki je stanoval s svojo materjo, vdovo, v severnem delu mesta. Odšel je, ne da bi obvestil svoje o popotnih načrtih. Mati sama si je nekaj časa razlagala sinov nestanek z vihravostjo, ki ni dandanes redka pri fantih v tej starosti.

Kmalu nato se je Mühlejeva nanovo omožila. In ker so baš tedaj v Nemčiji prišli na sled groznim zločinom morilca Harmanna ter se je med rekviziti njegovih žrtev našla plavkasta obleka, kakršno je nosil mladi Mühle, je Erikova mati šla na policijo in povedala,

da je Harmann umoril tudi njegovega sina. Vendar je bila policija toliko previdna, da ni objavila Erika Mühleja v seznamu Harmannovih žrtev.

Minilo je pet let, Mühle se je potepal po Nemčiji, služil več let na kmetih za mlekarja, lani pa se mu je delo uprlo in si je zaželel nazaj domov. Vrnil se je v Berlin in začel poizvedovati po materi. Na policiji so mu rekli, da ne poznajo ženske z imenom Mühle in da je sploh ni bilo v Berlinu. Poizvedoval je dalje sam in jo je našel v novem zakonu. Lahko si mislimo, da je bilo presenečenje velikansko, ko so doma videli, da je Erik še živ in da ni postal žrtev grozovitega morilca.

Človek s čudežnimi rokami

Pred časom smo poročali o mladem Lyončanu Gaillardu, ki je postal slaven, češ da ozdravlja s samim dotikom svojih rok odprte rane in notranje bolezni, fluid, ki izžareva iz teh rok pa sterilizira sadje in mrtvo perutnino, uspava ljudi v smrtni sen in jih spet prebuja. Pri Gaillardu se oglašajo dan za dnem procesija radovednežev in bolnikov, kakor da bi bil kakšen svetnik.

Te dni je eksperimentirala komisija pariških učenjakov z Gaillardom, da ugotovi, koliko resnice je na trditvah o njegovih čudežnih sposobnostih. Podrobnejše poročilo bo ta komisija še objavila, kar je pa že izdala o teh eksperimentih, govori deloma za Gaillarda, deloma proti njemu.

Dali so mu n. pr., naj povzroči, da bi kos jarcvine segnil. V prostoru je vladala temperatura — 20 C. Med kosom, ki so ga izpostavili njegovi roki, in drugim kosom, ki so ga odčignili fluidnemu vplivu, se je pokazala v kratkem neka razlika. Vendar niso mogli ugotoviti nič natančnejšega, ker sta oba kosa mesa zmaznila »sterilizacija« večjega ševila jajc, iabolk, čaše mleka in nekaterih drugih stvari se ni posrečila. S krvjo so napravili dva eksperimenta. Prvi je propadel, pri drugem so ugotovili neki dejanski zunanjí razkroj, o čemer pa ni bila potrebna še posebna kemična analiza. Končno so preizkusili Gaillardovo moč še s fotografsko ploščo. V temni sobi nekega fotografa je položil svojo levo roko na svežo ploščo. Ko so jo čez pol ure razvili, so se pokazali na njej jasni obrisi dlani in prstov, dočim ni bil na plošči, na kateri je držal roko nekdo drugi. Niti najmanjšega sledu o karkršnihkoli kemičnih ali svetlobnih učinkih. Toda ugotovili so, da je uhačala skozi majhno špranjo v vratih dnevna svetloba v sobo — tako je ostal tudi ta eksperiment brez pravega rezultata.

Komisija je izjavila, da bo Gaillarda

preizkusila še enkrat, in sicer še strožje nego prvič. Naj bo sedanjí rezultat kakršenkoli, Gaillard je vendarle trdno prepričan o svojih nadnaravnih zmoglostih, dokaz v tem, da si je dal levo roko zavarovati za 100.000 frankov, desno pa za 200.000

Največji zrakoplov pred dovršitvijo

Nekateri novinarji so dobili dovoljenje, da si smejo ogledati orjaški angleški zrakoplov »R 101«, ki ga bodo v kratkem dovršili. To bo sploh največja med dosedanjimi zračnimi ladjami. Merila bo 724 angleških čevljev v dolžini, 140 v višini, a največji premer bo znašal 132 čevljev. Obsegala bo 5 milijonov kubičnih čevljev in bo tehtala 150.000 t. To ogromno težo, ki bo pomnožena še s težo 50 ljudi posadke in do 100 potnikov, z vso prtljago in zalogami, bo vodilo 5 motorjev po 650 k. s. Te motorje bodo kurili s petrolejem. Povprečna brzina bo 70 milj na uro. Zrakoplov bo letel v povprečni višini 500 čevljev. Iz Londona v Newyork bo trajalo potovanje 60 ur, iz Londona v Indijo 5 dni. Potniki bodo oskrbovani z vsem komfortom.

Einstein je končal novo delo

Pruski znanstveni akademiji v Berlinu je predložil slovití fizik prof. dr. Albert Einstein novo delo, ki bo po njegovi lastni izjavi vzbudilo po svetu še večjo pozornost nego njegova relativitna teorija, ki jo dopolnjuje. Učenjak je snoval celih deset let novo teorijo o skupnosti med elektrodinamiko in mehaniko. Jedro te teorije, težko matematično delo na petih straneh, je sedaj vrgel v svet. Sicer je obsegala tudi relativitna teorija ob svoji prvi objavi »samo« tri strani. In je prevrnila vse dotodanje naziranje o podobi sveta. Prof. Albert Einstein bo štel 14. marca t. l. 50 let.

Zaroka norveškega princa s švedsko princeso

Princesa Marta, hči westgotlandskega vojvode, drugega brata švedskega kralja, se je zaročila z norveškim princem Olafom. Prestolonaslednik Olaf je star sedaj 26 let in je edini sin kralja Haakona VII ter kraljice Maud, ki je bila angleška princesa. Nevesta princesa Marta, je stara 23 let. Njena starjša sestra Margareta je poročena s princem Akslom Danskim, njena mlajša sestra Ostrid pa je lani postala žena belgijskega prestolonaslednika Leopolda.

Tri elegantne kreacije ženske mode

Z leve proti desni: Oblačilo iz črnega tafeta. Garnitura iz rožastega moira podčrtuje décolleté in končuje zadaj s širokim vozlom, čigar konca padata do tal. — Črno čipkasto oblačilo, tesno prirazano na telo. — Oblačilo iz zoltega tula na satinsnem dnu, okrašeno mestoma s cvetkami v temnejši barvi. Na rami namesto tradicionalne cvetke naraven pič.

sredstvo, da se ognemo nevarnosti luninega sveta: mi luno obljajamo! Samo zavestno je treba nastopiti zoper nevarnost, pa izgubi svojo moč!

«Bil je airdaleski terrier, ki je bil elp brez ničernosti, močan brez nevarnosti, hraber brez divjosti, — imel je vse kreposti človeka brez njegovih slabosti: edini moj prijatelj, ki ga mi je bilo najti usojeno!» Tako je napisal lord Byron svojemu tsu na grob. Gotovo lepo izpričuje tudi za lorda. Ni pa znano, ali se je ta lord od žalosti vlekel na grob in ni sprejel hrane. Tako plemeniti morda vendar ni bil.

«Čim delj poznam človeka, tem bolj spoštujem psa» — pravi neki drugi lord v svojih spominih. Ta ugotovitev je za nas še nekam sprejemljiva — s pogojem, da je nihče ne postavi na glavo.

Roborin Čaj — a leiodoc in čiščenje krvi, uspešno sredstvo proti dneholosti, slabu prebavi in hlasti tuetne obistpacije. — Dobi se v vseh »ekarnah Proizvajalca lekarna ARKO, Zagreb, Illica št. 12.

dvomi človek o naši inteligenci; da nas pa ima zato takoj za idealiste — to je žaljivo!

Če grem s človekom na izprehod, tedaj se moram zmerom čuditi načinu, kako hodi. Zdi se mi, da zre pred seboj vedno v nekaj daljen cilj in pozablja pri tem na vse, kar je v njegovi bližini. Zato se pomika dalje v ravni črti in enakomerno, kakor kak stroj. Ne vem, ali so njegove misli tudi tako monotone kakor njegova hoja — mislim, da ne. Vidi se mi, da so njegove občutke in njegove misli brez vsake zveze. Če se mu srce smeje — njegove noge kolebajo mehanično dalje. Če pogleda na levo ali na desno ali zapleži pogled v kako točko — to smeji njegove hoje prav nič ne izpremeni.

Večkrat so nam očitali, da ne protestiramo zoper to, ker smo priklenjeni. Ne, tega nismo še storili. Videli smo, s kako mnogimi in različnimi verigami je priklenjen človek, in dobro vemo, da nas ne bo osvobodil, dokler ne bo sam svoboden.

Človek je na svojih dveh nogah čedalje bolj nesiguren. Zakaj ne hodi po vseh starih? Če gre po mestu, se da vedno meni voditi na verižici. Kdo bi mi zameril, če sem zaradi tega nekoliko ponosen? Jaz seveda vlečem, kolikor morem!

Od nas zahtevajo, da spoštujemo ljudi in jih priznavamo kot moralno višja bitja. Obenem pa moramo človeka čuvati in braniti pred — sočlovekom. S tem nam onemogočajo, da bi ga spoštovali preko mere!

Nedavno tega sem slišal: »Prišel je na psa!« S tem merijo na človeka, ki je odložil vse posvetno bogastvo in ni nič več, kakor mi. Bog je storil tako. Kdor pa ga je do danes hotel posnemati, ga ni po svoji volji: svojevoljno nihče ni še prišel na psa!

Luna je polna čudnih in nepoznanih sil! Slišal sem, da te moči zelo vplivajo na ljudi. Nekateri od polni lune ne morejo spati, druge »nosi« luna po strehah in včasih kdo ob taki priliki tudi pade s strehe. Psi imamo preprosto

mu sebi: da je višje bitje!

Res je, psi prav neradi gledamo v zrcalo! Ali pa to ni nam samim v dobro? Mi pač nečemo vzbujati suma, da smo gizdavi in ničerni!

Ne čudite se temu, da imamo tako nizko cenol Krave, svinje in konji dosežejo seveda mnogo višje. Saj daje njih delo, oziroma njih mrtvo truplo človeku mnogo več dohodkov! Psi pa smo človeku le prijatelji. — Za prijateljstvo človek ne troši mnogo!

Posebna pasja lastnost, ki jo človek čisto poudarja, je zvestoba. Ne brez zvesti omenja to našo lastnost, saj jo med ljudmi redko najde. Pa naj se le potolaži: psi si med seboj tudi nismo zvesti! Mi sklepamo in prelamljamo besede prav tako hitro kakor človek — samo da ne delamo tega tako vidno!

Človek nas ne razume. Res je, kosti zelo ljubimo in z nekakim pomilovanjem in prezirom nam jih mečejo. Ne gre nam pa za kosti kot take — ampak le za ono, kar se kosti držijo! Naj le

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

... V takem primeru si morava privezati dušo, smrti mi božje! ... Dajte, nastavite čašo ... Na vaše zdravje, gospod de Cervantes! ...

»Na vaše zdravje, gospod de Pardaillan!« je turobno odvrnil Cervantes.

»Tako!« je dejal Pardaillan in postavil izpraznjeni kozarec na mizo. »Govorite zdaj, z radovednostjo čakam vaših strašnih odkritij.«

»Inkvizicija!« je rekel Cervantes s komaj slišnim glasom. »Oho!« Pardaillan je prasnul v smeh. »Plemič ste, pa trepetate pred menih! To ni lepo.«

»Eh, vitez, kralj Filip in papež Sikst ne trepetata pred temi menihi nič manj od mene!«

»Nu, da! Kaj pa je vaš kralj? ... Lažimenih s krono na glavi ... In kaj je papež? Bivši menih, ki so ga pokrili s tiaro! Menihi naj se le bojijo drug drugega; a midva? Bežite! ...«

»Čudovito!« je vzklil Cervantes in ploskal z rokami. »Mož don Quijote bi govoril prav tako, kakor vi!«

»Ne poznam tega dona Quijota, a če bi govoril tako kakor jaz, mora biti bogme pameten človek ... ali pa nekoliko prismojen ... Bodi tak ali tak, če bi bil vaš don Quijote tukaj, gotovo bi vam svetoval isto kakor jaz: pijte, dragi gospod de Cervantes, pijte

29

to bistro, rujno vince iz moje domovine, in mrke misli, ki vas tlačijo, se bodo kmalu razpršile.«

»Oh, vitez,« je žalostno rekel Cervantes, »nikar se ne šalite! Vi ne veste, kaj je strašno sodišče, ki ga imenujejo Sveti ofcij ... zakaj v tej okrutni krvniški ustanovi je vse sveto ... Vi še ne veste, da ta dežela, ki jo je priroda tako bogato obdarila in ki je še nedavno prekipela življenja ter se bleščala v slavi svojih umetnikov in učenjakov ... da ta dežela dandanes počasi umira pod pritiskom groze ... groze, ki je tolikšna, da je na tisoče nesrečnežev poblaznelo od nje in so se šli sami ovaditi ter so radovoljno poginili v plamenih avtomatov ... Daj vam Bog, da ne bi nikoli spoznali tistega, kar imenujejo pri nas »casas santas«: svete hiše! To so celice, neprestano napolnjene z žrtvami, smradne luknje brez zraka in svetlobe ... Vi ne veste, da se tribunal, kadar ne najde dovolj živih, da bi z njimi utesil svojo željo po človeški krvi, ne plaši odkopavati mrtvecev in jih metati na grmado! ... In s to pošastjo se hočete spustiti v boj? ... Čuvajte se! Zdrobila vas bo, kakor jaz zdrobim to čašo!«

Tako govoreč, je Cervantes udaril s svojo čašo ob mizo, da se je razbila na kosce.

»Juana!« je poklical Pardaillan. »Prinesite gospodu de Cervantesu drugo čašo.«

Ko je bila čaša prinesena in nalita in je Juana odšla, se je Pardaillan obrnil k Cervantesu, rekoč:

»Dragi, radujem se prijateljstva, ki ste ga pokazali meni tujcu, in ves hvaležen sem vam zanj. Kadar me boste bolje poznali, boste tudi vedeli, da je bilo v mojem življenju že nešteto prilik, ko bi bil moral biti zdrobljen; a ta usoda je naposled vselej zadela tiste, ki so me hoteli zdrobiti.«

»To naj pomeni, da vztrajate v kljub temu, kar sem vam povedal?«

»Bolj kot kdaj!« je prostodušno odvrnil Pardaillan.

»Oh, kak krasen don Quijote!« je občudujoče vzklil Cervantes.

»Toda, prijatelj,« je mirno nadaljeval Pardaillan, »nekaj vam moram pojasniti. Vse, kar ste mi povedali, mi je bilo prav tako znano kakor vam samemu. Je pa še nekaj, česar vi ne veste, a kar vem jaz tem bolje: to, da grozi dvojni bič Filipa II. in njegove inkvizicije tudi moji domovini ... In še to vem, da se Francija nikoli ne bo davila v jarmu, ki mori vašo nesrečno deželo.«

»Zakaj ne?«

»Zato, ker jaz nočem!« je hladno odvrnil Pardaillan.

»Spet govorite kakor don Quijote!« se je vzradoval Cervantes.

»Vem,« je nadaljeval Pardaillan, ki ga morda ni bil slišal, »vem, da tvegam v tem podjetju svoje življenje; a tega mi je malo mar, če pomislim, da gre za blagor milijonov ljudi.«

»Vaša misel je vredna, da bi jo izrekel don Quijote!« se je zadivil Cervantes.

Pardaillan ga je pogledal ganjeno in posmehljivo obenem. Nato je skomignil z rameni in dejal:

»Če je tako, tedaj mora biti vaš prijatelj, don Quijote, ki vam je neprestano na jeziku, prebito zmešan gospod!«

»Zmešan? Mogoče ... da ... to bi bila ideja ... Nu, videli bomo ...« je zamrmral Cervantes.

Vstal je, kakor da se je mahoma vzdramil v resničnost, in se globoko priklonil začudenemu Pardaillanu, rekoč:

»Vsekako je poštenjak in junak ... Veste kaj, vitez, rad bi vas nekaj prosil.«

Ne kupujte popreje
Opel avtomobila
dokler niste videli
8/40 P. S. — 6 CILINDROV
MODEL 1929
katerega si lahko ogledate na razstavi
VERANDA HOTEL UNION
20. do 23. JANUARJA
NIZKA NABAVNA CENA — KRASNA OBLIKA — NAJDOVRŠNEJŠI STROJ — MALA POTROŠNJA BENZINA
Prospekte pošilja brezplačno
JOS. ZIDAR, LJUBLJANA
Dunajska cesta 31.
Novi 4/16 P. S. štiri sedežni Opel porabi 6 benzina na 100 km

1891
HELSINGBORG
TRETORN
Zahtevajte
znamko
„Tretorn“
galoše
snežne
čevlje.
„Tretorn“
nimajo
tekmeča

INVENTURNA PRODAJA

angelskih in čeških stolov
za obleke oseh orsi, sukne, poornike, piščice itd.

pri trgovki **NOVA K** Ljubljana
od 7. do 20. januarja
na Kongresnem trgu 15

Obiščite! Ne zamudite! **Do 40% prihranite!**
Ostanke za celotno ceno!

Linoleum
priznanih znamk tovarne
D. L. W. Bietigheim im
»tino v saloni in izvrš
jem strokovno polaganje
L. Cerne, Ljubljana,
Dunajska cesta 28.
Proračuni in vzorci na raz-
pologo. 87700

„OLLA“
GUM...?
HVALA!
Prosim samo orig.
„OLLA“ guml.
Dokazano
najpopolnejšal

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce,
za obrtnike,
za peke,
za mesarje,
za industrijo
večja množina
na razpolago po ugodni ceni
Naslov pove uprava »Jutra«.

Potnika za Slovenijo

za stroje za obdelavo lesa in izdelovanje
orodja iz črne
velik nemški strojni koncern z lastnim
skladiščem v Beogradu. — Strokovno
spodobni gospodje imajo prednost.
Detajlne ponudbe na: Jugoslav. RUDOLF
MOSSSE, d. d., Beograd, sub »107«, 1500a

Samo radi svoje
Kvalifere
Merima Otroško milo
je največ
zahtevano
celi deželi
MERIMA 1839

Kože!

vseh vrst divjačin kupujem in pla-
čujem po najvišjih dnevnih cenah in
sicer: lisčje, dihurjeve, kunje, zajčje,
vidrove, jazbečeve in kože divjih mačk

ELIGIJ EBER

Ljubljana, Kongresni trg 7 (Zvezd.)

Kdor oglašuje, ta napreduje!

PERJE!

Na naročila, ki se vršijo obzirom na ta list, razpošiljamo:

Mehko perle perle Din 15.— za kg
mehko kokošje perle Din 25.— za kg
mehko kokošje perle, pisane Din 15.— za kg
gostje perle Din 80.— za kg
rače perle, sivo Din 50.— za kg
franko Maribor, proti povzetju, vreče zaračunane po lastni ceni.

V paketih po 5 kg razpošiljamo po pošti:

5 kg perle ali pisane kokošje perle Din 110.—
5 kg belo kokošje perle Din 160.—
5 kg gostje perle Din 440.—
5 kg sivo rače perle Din 290.—
bruto za neto franko ne pošilja proti povzetju ali predplačilu zneska.
Exportna družba Maribor, Suopanz in druž Maribor, Cvetlična ul. 18.

Politični memoari

spadajo med najpriljubljenejše čtivo v vseh
literaturah. Sem spada dr. Vošnjakova
knjiga

U borbi za ujedinienu narodnu državo

ki je izšla za božič in je silno interesantna
in z ozirom na pravkar se vršče spre-
membe veleaktualna.

Jako elegantno opremljena knjiga obsega
410 strani in velja broširana Din 120.—, v
platno vezana na Din 140.—. Naroča se v

KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI
Prešernova ulica 54.

Hektografični aparati

zvitki, masa, hektografični trakovi

vedno in na cenele
v zalogi pri
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ul. 61
Telefon števil 2980

VSAK PETEK
namočena
polenovka
Anton Legat trgov na
Ljubljana,
Miklošičeva c. št. 28

STUDEBAKER
POSTAVLJA
SVETOVNE REKORDE

Mednarodna unija priznanih avtomobilskih klubov je pravkar priznala Studebakerju-model Prezident-5 svetovnih rekordov v brzini in vstrajnosti. Ti rekordi nadkrijujejo vse druge, kar jih je kdaj postavil, katerikoli drug avtomobil.

Enega teh najsijajnejših rekordov si je prisvojil 8 cilindrski Prezident, ki je od 21. julija do 9. avgusta prevozil v 26.326 minutah 48.280 km, dolgo progo na dirkališču v Atlantik City.

Vsi štirje vozovi Prezident, ki je vsak prevozil 48.280 km, so bili navadni serijski vozovi, ki so jih v Studebakerjevih tvornicah, na slepo srečo izbrali odposlanci ameriške avtomobilske unije.

Vi si lahko nabavite Studebakerjev 8 cilindrski voz Prezident, ki je v vseh potankostih identičen z avtomobili, ki so si priborili omenjene rekorde brzine in vstrajnosti.

Tvornice Studebaker grade, štiri tipe vozov: Erskine Six, Director, Commander in Prezident. Vsa model je sampion svoje kategorije.

A. REIN I DRUG
Generalno zastopstvo Studebaker-Erskine Avtomobilov
Prešernova ul. 34, Zagreb.

Zastopnik na Slovensko
C. MEKOVEC, Ljubljana.

STUDEBAKER

Zahtevajte od svojega trgovca da prodaja
originalno
Jugobanat-patent-moko
pri kateri bo sicer nekoliko manje zaslužil pač pa
boste vi bolj zadovoljni s svojim kruhom in pecivom.